

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un an . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Sumarul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA :
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să înapo-
iază.

Pogorîrea Duhului Sfânt.

De Dr. Ioan Lupas.

„Si unde este Duhul Domnului,
acolo este libertatea”.

(Ap. Pavel, Corint II, c. III, v. 17.)

Sărbătoarea Rosaliilor este așezată de rânduielile bisericii creștine întru amintirea pogorîrii Duhului sfânt asupra apostolilor lui Hristos. Aceștia urmând sfatul Mântuitorului — „de Ierusalim nu s'au depărtat”, ci au rămas toți într'un cuget, laolaltă așteptând pogorîrea Duhului Sfânt, a mângăitorului, pe care făgăduise Isus, că-l va trimite lor, ca să-i lumineze, să-i îndrume și să le dea tăria a birui toate piedecile, ce se vor ivi în calea evangheliei mântuitoare.

Și iată „în ziua cincizecimei” — după cum citim în „Faptele apostolilor” — li-s'au arătat limbi împărțite ca de foc și s'a pogorît pe fiecare din ei și s'au umplut toți de Duh Sfânt și au început a vorbi în toate limbile, încât au putut să-i înțeleagă oamenii „din tot poporul, ce este sub ceriu”...

Iar după cuvântarea însuflețită a apostolului Petru, care spunea oamenilor, că „tot cel ce va chema numele Domnului, se va mântui”, de bună voie și-au plecat sufletele spre pocăință și au primit botezul creștinesc „ca la trei mii de oameni”.

Astfel, prin puterea cuvântului apostolesc, însuflat de Duhul Sfânt, s'a întemeiat în ziua aceea întâia comunitate creștinească. S'a întemeiat și a crescut fără nici o silă, în deplină libertate sufletească, fiind lăsat tot insul să-și urmeze glasul convingerii și al conștiinței sale, căci, după cum scrie apostolul Pavel, unde este Duhul Domnului, acolo este libertatea.

Și cum trebuie să înțeleagă creștinii însemnătatea serbătorii Rosaliilor și a libertății, ce se revarsă printr'insa asupra sufletelor credincioase?

Mai întâi, trebuie să știe toți, că prin darul dumnezeesc, ce s'a dat apostolilor, ca să poată propovădui cuvântul evangheliei în toate limbile pământului, s'a întărit ca prin o lege dumnezească dreptul vecinic și libertatea nețărnută, care trebuie să i-se recunoască și să i-se acorde fiecărui popor creștin asupra limbii sale naționale, asupra credințelor și a tuturor comorilor sale sufletești. Căci toate acestea, fiind daruri dumnezești, nici o cărmuire pămînteană nu este în drept a pune stăpânire volnică asupra lor, nici a le strivi în legi și porunci potrivnice legii și voinții dumnezești.

Cărmuirile lumesti n'au ținut totdeauna seamă de acest adevăr, cum nu țin nici azi în unele țări, fiindcă nu sunt pătrunse în deajuns de învățăturile Evangheliei și le lipsește adevăratul Duh creștinesc.

Știm, că în vechime creștinii erau prigoniți amarnic, fiindcă nu voiau să se închine statuilor împărătești, capiștelor și idoloilor străini. Din pricina aceasta se făuriau împotriva lor învinuiri grele, că ar ataca, prin neînchinarea lor, însași suveranitatea împărăției, că ar fi „trădători de patrie”, cum se zice în zilele noastre.

Dar ei, vechii creștini, suferiau cu răbdare mucenicească toate prigonirile și răspundeau la învinuirile, ce li-se aruncau pentru credința lor: Noi mai bine vom asculta de Dumnezeu, decât de oameni, orice ni-s'ar întâmpla!

Libertatea sufletului lor și-o aflau numai în religiunea creștină. Și nici o amenințare, nici o primejdie, oricât de cruntă, n'a putut să-i înduplece a se lipsi de această libertate.

Cu multă dreptate își puneă vestitul scriitor bisericesc Tertulian următoarele întrebări: „Oare își poate câștiga glorie vre-o cărmuire, sugrumând libertatea religiei, țărnuindu-mi libertatea de a mă închina Dumnezeului meu, după cum voiesc, silindu-mă a necinsti, ceea ce vreau să cinstesc, și a cinsti ceea ce nu vreau să cinstesc? Cinste cu silă nu îi trebuie nimănui, nici chiar oamenilor... Nu este oare cea mai mare nedreptate a sili pe oameni liberi, să se închine contra voinții lor?”

La aceste întrebări ale lui Tertulian împrejurările vieții noastre de azi ne silesc a mai adauge câteva de acelaș fel: Oare cărmuirile țării noastre n'au căzut și nu cad și ele în păcatul cărmuirilor păgânești, când cutează a silii mlădițele tinere ale poporului spre o desvoltare nefirească și cu totul potrivnică poruncilor dumnezești? Când cearcă a mieșora dragostea lor firească pentru limba și națiunea noastră și seamăgesc a crede, că vor reuși s'o înlocuiască cu o dragoste poruncită pentru limba și pentru națiunea, care nu e a mamei și a părinților noștri? Când din întreg învățământul popular izgonesc până și amintirea bărbatilor noștri nemuritori, de faptele cărora s'ar putea însufleți elevii români? Când sufletul nevinoval al copiilor îl fac să se închine cu silă unor figuri străine și neînțelese, întocmai cum sileau împărații păgâni pe vechii creștini să se închine unor figuri idolești? Când au păcătoasa îndrăzneală de a pretinde, ca copiii noștri să învețe adevărurile credinții și să se roage lui Dumnezeu în limbă străină, neținând seamă de cuvântul apostolului Pavel, că „de se vor ruga în limbă străină, mintea lor fără roadă rămâne”?... Oare putea-vor aceste cărmuirile ale țării noastre să-și câștige vre-o glorie, timbrându-ne pe noi ca „trădători de patrie” și prigonitori cu toate caznele numai fiindcă vrem să iubim și să cinstim înainte de toate comorile sufletului nos-

tru, fiindcă nu vrem să ne închinăm la idoli străini și fiindcă, urmând poruncile dumnezești mai mult decât pe cele lumesti, vom ținea totdeauna morțiș la limba, legea și națiunea noastră?

Lăsând să răspundă la aceste întrebări oricare creștin cu minte sănătoasă și nerobită de patima răutății, ne vom întoarce să cercetăm puțin și altă însemnătate a libertății, care se revarsă din darul Duhului Sfânt asupra creștinilor: libertatea dinlăuntru a sufletului nostru.

Dacă sufletul nostru tânjește în lipsa libertății din afară, s'ar putea totuși întreprinde și ar putea să înfrunte orice primejdie ar veni asupra-i, dacă ar avea măcar libertatea dinlăuntru. Adecă, dacă nu ar fi robit și încătușat în lanțurile grele ale diferitelor patimi și porniri păgânești cum este ura cea oarbă între frați, dacă ar fi curățit de spinii multelor păcate, dacă ar fi pătruns întru toate de lumina și adevărul Evangheliei, dacă s'ar fi sălășluit într'insul darul Duhului Sfânt...

Privind în jur la cele ce se întâmplă nu numai între oamenii din pătura de jos a poporului, ci și între fruntașii noștri, cari de o jumătate de an încoace nu mai conțeneșc a vărsa unii asupra altora puvoiu de batjocuri și flecării băbești, trebuie să constatăm cu durere, că sufletului nostru îi lipsește nu numai libertatea din afară, ci și cea din lăuntru. Căci nu ne-am dat, se vede, silința să pregătim sufletul nostru în de ajuns spre căile Domnului, să devenim creștini adevărați, ca să se poată apropia și sălășlui întru noi Duhul Domnului, care este Duhul înțelegerii, al înțelepciunii și al libertății...

Să căutăm deci a ne face mai întâi vrednici de libertatea cea din lăuntru, ca înarmați cu puterea acesteia să fim în stare a lupta cu izbândă și pentru cea din afară. Să desrobim sufletele noastre din jugul patimilor și să le pregătim prin virtuțile creștinești spre primirea Duhului dătător de viață, de pace și tărie. Să urmăm sfatul apostolului Pavel, care zice: „Întru slobozenia, cu care Hristos pe noi ne-a slobozit, stați și nu vă cuprindeți iară cu jugul robiei.. Celce vă tulbură pe voi, va purta păcat, ori care va fi... O, de s'ar lăpăda afară ceice vă răzvrătesc pe voi, că voi la slobozenia sunteți chemați, fraților, numai să nu dați slobozenia voastră spre prilej trupului, ci prin dragoste slujiți unul altuia”! (Galateni 5, 11—13).

Uniți prin dragoste frățească și creștinesc să nu încetăm a lupta pentru libertate. Ceice luptă pentru libertate, luptă în numele Domnului. Și biruința va fi a lor!

A. D. Xenopol.

De Em. Gârleanu.

Eram pe atunci elev al școlii militare din Iași. Sunt nouăsprezece ani de zile în urmă. Într-o bună zi primim poruncă, câteși patru clasele, să ne ducem în Aulă, să ascultăm o conferință. Peste puțin, un om mărunțel, cărunt, ras, cu favoriți, rumen la față, pășind mărunțel, clipind repede din ochi, zâmbind binevoitor, trece printre noi să-și ea locul de pe catedră. În ziua aceea am ascultat întâia conferință a Dlui A. D. Xenopol. Ne preda principii de filosofie.

Apoi, ceasurile când trebuia să vie profesorul erau adevărate clipe de sărbătoare. El ascultau elevii cu nesățiu; toți erau numai urechi. Vorbea potolit, colorat, cu exemple luate din viața de toate zilele, cu pilde care ne erau la îndemână și le puteam înțelege mai din plin. A fost o adevărată mâhnire când, într-o zi, am aflat că o trăsură isbise pe ilustrul cugetător, răbindu-l, când trecea strada. Mai târziu, mi-a spus învățatul că această întâmplare i-a prilejit-o următorul fapt: prins de interesul unui capitol din marea sa lucrare: „Principiile fundamentale ale istoriei”, era cu gândul numai la cartea ce avea să apară, și nu luase în seamă nici când trecea nici pe unde trecea în clipa aceea.

După un răstimp de trei ani, în care îmi urmasem cursurile la școlile superioare militare din București, împrejurările mă apropie iar de dl A. D. Xenopol. Scriind un articol, — întâiul meu articol, — un prieten îl duce istoricului; Dsa vrea să mă cunoască. Din anul acela am început colaborarea la „Arhiva” din Iași, și peste un an, în disponibilitate fiind, rămân ca secretar al dlui Xenopol. Atunci istoricul sfârșise de scris volumul I din „Domnia lui Cuza-Vodă”, și acum lucra la al II-lea volum.

Cu o mare parte de muncă, stăruint

ceasuri întregi în cercetări prin toată ziaristica vremii, prin maldărul de documente, hârtii și scrisori împrăștiate peste tot, scriind într-una în largă și frumoasă bibliotecă, din locuința sa, în str. Unirii din Iași, așa îl văd. Mi-l amintesc la biroul său, învățat într-un fartan vârgat, scriind și ștergând mereu, lipind notițe, împetecind manuscrisul, croindu-i aripe, cozi, vârgându-l, prefăcându-l într-un adevărat instrument de tortură pentru bietul zețar. Un scris încurcat, ieroglific, pe care singur nu-l mai poate ceti uneori. În ziua în care am început să-i citesc manuscrisul m'am crezut un adevărat meșter. Când scria vara, lăsa fereastră deschisă, și din hulubăria din mijlocul curții pietruite, un hulub roșcat, *Roșca*, venea de se plimba pe birou. Era o dulce prietenie între pasere și învățat.

Dar nu voiu uita niciodată după-amezile de odihnă, petrecute în salonul cel mare în ai căruia pereți spânzurau tablouri mari și frumoase. Stăteam de multe ori împreună, de ne uitam într-o oglindă venețiană care răsfrângea pânza iubită a Dlui Xenopol: un lac elvețian supt ceață. Cleștarul oglindei trimitea și mai în adânc privelește, apele albastre par'că voiau să mai soarbă din lumină mai înainte ca ceața, ce se scobora din munți, să le acopere. Și totul avea o înfățișare de adâncă poezie, un colț al firii care-ți odihnea sufletul. Incet, *maiestrul* se scula apoi de se ducea la pian. Și spunând versuri, le întovărășea în urmă, pe fiecare 'nparte, de muzica pe care singur o compusese:

Pour toujours me dis tu, le front sur mon épaule.

Un sonet al lui *Fr. Copéc*. Toate compozițiile Dlui Xenopol au o duișie adâncă, duișie care, uneori, se preschimbă într-un strigăt de adevărată desnaștere, cum e ultima frază muzicală din compoziția aceasta inspirată de sonetul poetului francez:

Citește-o, recitește-o:

*Ea îți va spune veșnic
Că viața mea palpită
Și astăzi pentru tine;
Iar gândul meu se 'nalță
In fiecare clipă,
Ca fumul unei jertfe
Spre Dumnezeu: spre tine,
In semu de adorare.*

Alexandru T. Stamatiad.

O scrisoare.

De I. Agârbiceanu.

„Îți scriu scrisoarea asta, dragă prietene, cu sufletul copleșit de amintiri dragi și senine. În singurătatea mea n'am pe nime căruia să-i pot împărtăși aceste scumpe bucurii ale vieții mele. M'a cercetat zilele trecute un om, un vechiu cunoscut. Boala mă ține și acum legat de pat, și am scuzat mult din puteri. Doctori îmi spun că dau spre bine. Întâia durere adevărată am văzut-o intipărită pe fața acestui vechiu cunoscut, când a dat cu ochii de scheletul meu. Cei cari au venit până acum să mă vadă, pricepeam, îi simțeam că-și pun numai masca părerii de rău pe față. Dar bunul meu prieten simțise durere adevărată. Durere, care privește din ochii celui ce simte ca o ființă vie. M'am înduioșat, mi-au dat lacrimile, și i-am strâns cu putere mâna.

— Nu credeam să te aflu așa, prietene. Eu te vedeam mereu așa cum ai fost odată. Suferi mult?

Pourquoi le mot toujours sur tes lèvres mortelles?

Serile, pășind domol ne plimbam supt aleele de tei ale Copoului.

Cunosc puține firi mai entuziaste, cu sufletul mai cald, mai larg deschis frumosului, ca al Dlui Xenopol. De aceea a și sprijinit pe mulți în dihuirile lor, de aici poate s'a și înșelat cu unii, căci închipuirea sa fierbinte adăoga totdeauna ceea ce lipsea unei lucrări, și așa i-se părea în treagă.

După alt răstimp de vreme, în care viața mi-a purtat pașii pe aiurea, iată iar îl zăresc, tot așa de înflorit la față, cu o nouă scriere, gândind la alte lucrări, la o a doua ediție a „Istoriei Românilor”, neobosit, cum îl lăsasem acum zece ani în urmă!

Și mă gândesc, cu rușine parcă, la atâtea clipe de șovăire, pe care în unele împrejurări din viață le-am încercat.

Lungirea ședințelor Camerei. Luând discuția bugetului proporții neașteptate — nu s'a terminat nici discuția bugetului cultelor, — guvernul a hotărât să propună Camerei lungirea ședințelor cu o oră.

Propunerea aceasta se va face în ședința de Marți a Camerei, Luni neținându-se ședință din cauza sărbătorii Rusaliilor.

Noul ministru de comerț. Am mai scris că viitorul ministru de comerț va fi contele Wickenberg Márk. Acum se afirmă în cercurile guvernamentale, că nu peste mult, în zilele viitoare, va și urma numirea noului ministru. Tot cu acest prilej se desminte știrea despre despărțirea ministerului de comerț, dn ministerul lucrărilor publice.

FOIȚA ZIABULUI „TRIBUNA“

Dedicație.

Letiției D.

*O, scumpa mea amicică
Ce astăzi ești departe
Și 'n veci vei fi departe
Citește-această carte,
Am scris-o pentru tine.*

*Citește-o, recitește-o:
Ea știe o poveste
Alăta de frumoasă,
Și știe să-ți-o spuie
Cu-alăta duișie
Incât vei crede iarăși
Că îngerul iubirii
S'a 'ntors să-ți povestească
In taină, la ureche,
Povestea tinereții.*

*Citește-o, recitește-o
In clipe de tristețe,
De grea singurătate,
Va deștepta trecutul
Din somnul lui de piatră
Și-atunci, cu prin minune,
Vom fi iar împreună,
Iar sufețele noastre
Vor împleni, ca'n vremuri,
O singură cunună.*

— Da, foarte mult!” i-am răspuns.

Mă vei crede prietene că omului acestuia pe care nu-l văzusem de un șir de ani, i-am spus mai întâi adevărul. Și nu-mi pare rău. Mi-am simțit inima caldă, mi-am simțit ochii în lacrimi, și crede-mă am fost așa de fericit când i-am spus; „Da foarte mult”. Am priceput, am simțit atunci o mică fărâma din marea taină a dragostei, a simpatiei. Omul acela ținea la mine. Am vorbit puțin cât a stat la mine, dar după ce s'a îndepărtat, mi-a lăsat casa plină de viață, de amintirile tinereții.

Vedeam departe, adâncit între dealuri, înmormântat în verdeața pomilor satul în care sta el, satul de unde am plecat și eu. El vedeam așa în zi de vară, cu ulițele pustii, numai pe la porțile torce, din caerul de lână, moțând de somn, femeii bătrâne, cu buzele strânse ca de smerenie, iar lângă ele, la umbră copii cât genunchile, dorm sfărăind, numai în cămășuță, cu capul gol.

Și nu-s așa de dragi hudițele acelea strimbe, întortochiate, prin cari am trecut de atâtea ori. Mă opresc înaintea cășilor, și de pe ferestrele din pod, cunosc și acum, ca în vremea copilăriei, pe stăpânii caselor. Ferestrele acelea mi s'au părut totdeauna că au aceeași privire ca ochii stăpânilor.

În mijlocul satului mă opresc lângă o curte largă, în cari apasă căși de cărămidă, și în mintea mea se dapănă întâmplări de acum sunt douăzeci de ani.

Ți-aduci aminte, înainte cu douăzeci de ani eram amândoi în clasa a șaptea a gimnaziului. Căpătasem note bune, și eram fericit. Ah! ce bucurii ieftine poate avea cineva la optsprezece ani. Venisem acasă la părinți, cu cărți nouă, luate premiul dela școală. Niciodată nu mi-s'a pă-

Acțiunea de înțelegere maghiaro română.

Dlui Vaida-Voevod.

Găsim într'un ziar german din București, la loc de frunte, un articol pe faimoasa problemă a „impăcării”. Articolul acesta este însă o reproducere din „Frankfurter Zeitung” și pare că e scris cu scopul vădit, de a înșelăm iarăș opinia publică mai largă, cu legenda harului, ce s'ar fi coborât între Unguri și Români. Se face din nou istoricul mincinos al tratatelor și se pune o stăruință suspectă în preamărirea intențiilor paternelle și generoase ale guvernului unguresc, pentru a putea trage din casuri mărunte și neînsemnate concluzii generale asupra nenorocitei opere pacificatoare. Fiind vorba în acest articol de „Tribuna” și de rolul ei binefăcător în contra acestei acțiuni, reproșăm aici partea esențială a părerii gazetei de Francfort, în care se pun următoarele considerații și pe care le recomandăm spre citire dlui Vaida:

„Năzuințele și tratările pentru stabilirea unei înțelegeri oneste între Maghiari și Români, pe cum ni-se scrie în Budapesta, se continuă în tăcere și în cine? Red. „Trib.”) și în modul cel mai intensiv. Rolul de mijlocitor a primit iarăș contele Tisza și ar exista, pe cum se afirmă, iarăș câteva perspective, că tratativele acestea vor duce la rezultate pozitive. Neprielnice sunt acestor năzuinți numai considerațiile secundare ale unor anumite cercuri de ultraiști români. (Cine să fie? Red. „Tribuna”). Ministrul președinte, contele Héderváry însă, cu al cărui consimțământ s'a pornit acțiunea,

ține și astăzi la declarațiunea sa făcută în sensul că va trata problema naționalităților pe temeiul legilor existente, va înlătura toate piedecile și neînțelegerile pe tărîmul social, căutând ca cetățenii acestui stat, fără deosebire de limbă, să-și poată valida acelaș drept. (Ați înțeles? Egalitate la toți! Uf! R. „Trib.”)

„Ceeace s'a întâmplat până acum, se poate înțelege ca o confirmare, că dl Khuen își va ținea făgăduința. Indată după intrarea sa în funcțiune a făcut să se suprimă cel puțin 40 de procese de agitații naționaliste, și de atunci încoace nu s'a mai intentat nici un proces politic foilor nemaghiare. (Numai „Tribuna” mai are 17 procese politice în curs — iar „Românul” stă la pândă liniștit! Red. „Trib.”) Nici o întrunire a Românilor și a Slovacilor nu a fost oprită. (Iar jandarmii au operat cu nemiluita! Red. „Trib.”) Chiar și în cercurile naționalităților se observă precis o tendință de a evita un conflict cu procurorii și cu Maghiarii. (Compliment și pentru funcționarea comitetului nostru! Red.) Un exemplu pentru asta este declarația episcopului gr.-or. din Arad, a părintelui Ioan Papp (părintele sufletesc al dlui Goldiș! Red.), conform căreia guvernul actual se poartă cu episcopii români cu mult mai mare conciliantă, ca guvernul care introdusese legea lui Apponyi. Și ceeace spune presa ultraromână, că legea asta este aplicată fără milă (lucrurile asta, că școalele se închid, l-a spus „Tribuna”, și „Românul” ne-a combătut în numele comitetului și al episcopului Papp!! Red.) nu corăspunde adevărului. Conducătorii și Episcopii români, cari stau în politică din afară de partid (Mangra, Babeș și Siegescu! Red.) invitați anul trecut de contele Tisza de-a sprijini intențiile lui Khuen prin o influență

pacificatoare asupra mulțimei poporului român, a deputaților naționaliști și a presei române (cum e „Românul” care e pe partea episcopatului! Red.) au succese vizibile.

Este astăzi un fapt că în tabăra română-națională s'a produs de curind o ruptură între comitetul național român, care înclină mai mult spre politica Episcopilor și este combătut cu violența cea mai mare de partidul extremei „Tribune”.

Două sânt deci cestiunile tratate de ziarul de Francfort, inspirat din cercurile budapestene. Mai întâi o dorință de a face impresie favorabilă în jurul încercării lui Tisza-Khuen și a trimite veste bună în România, că dl Carp a avut într'adevăr dreptate, când a vorbit redactorului dela „Figaro”, că în Ungaria lucrurile merg pe pace! Pe urmă un reproș la adresa „Tribunei” că se opune cu violență contra „comitetului național, care înclină mai mult spre politica Episcopatului român!!” Și ca această constatare să poată fi bine transmisă dlui Vaida, în textul original, iată îi facem plăcerea să i-o reproducem:

Die ausserhalb der Parteipolitik stehenden Führer der Rumänen, vor allem der rumänische Episkopat, vom Grafen Tisza hierzu schon im Vorjahre aufgefordert, arbeiten daran, die Bestrebungen des Grafen Klauen-Héderváry durch ein persönliches Einwirken auf die Massen des rumänischen Volkes, auf die rumänisch-nationalistischen Abgeordneten und auf die rumänische Presse zu unterstützen, und es ist Tatsache, dass im rumänisch-nationalistischen Lager neustens eine tiefgehende Spaltung zwischen dem sich mehr an die Bischöfe anlehenden rumänischen Nationalkomitee und der extremen „Tribuna“-Partei eingetreten ist, die einander auf das heftigste befehlen.

Va înțelege acum dl Vaida, din rostul acesta al cercurilor guvernului maghiar, cine este mai aproape de

viața frumoasă ca în vara aceea. Aveam în casa mea o domnișoară, o blondină cu ochii albaştrii, părul de aur. Mergeam la ei, în cășile aceleaș de piatră, stam de povești cu părinții, mergeam cu fata prin grădină, printre pomii bătrâni, încercam de roadă. Vorbiam puțin. Simțeam dulcea inimii adiaș prin suflet, unde parfumul pe cari nu le-am mai simțit decât acum, și vechiul cunoscut imi aminti de satul nostru.

Și acum este unde parfumate ce-mi trecură, și pe care le mai simțese în suflet, mi-au adus, dragă copilă, o mare bucurie sufletească. În viața mea cunoscut ceva mai curat, mai sfânt și totuși mai dulce, ca undele acelea, cari nu știam și nu știu astăzi de unde isvorăse. Atunci, pe lângă viața frumoasă, simțeam stăruitor în suflet un lucru greu de melancolie, care mă făcea tăcut, și greu la vorbă. Astăzi norul acela de melancolie s'a dus, și eu trăiesc din nou numai clipe de îmbătare sufletească.

Am uitat, iubite prietino, boala și durerile, trutură mi-l uit, pe mine însuși. Imi pare că sunt bolnav, și nu-s în pat, că nu-s eu, și că un nenoroc a dat peste mine, plutesc undeva de ce în înălțimi, în aer ori într'un abis.

Și de patru zile a trebuit să mă junghez bine de vremea, care a vrut să mă trezască la realitate. Măntea mea, vecinic setoasă de întrebări și de

răspunsuri, a stat tămpită toată vremea asta. Simțurile mele toate au amortit, și par'că mi-s'a trezit un simț nou, prin care gustam fericirea.

Fericirea! Nu-i așa că-ți vine să zămbești, dragă prietino, când mă auzi vorbind de fericire, tu care mă știi că-s un ciob stricat, care va fi astupat în grabă cu o mână de pământ? Nu vei crede, că poate, în clipele din urmă fiind, aiurez vorbindu-ți de fericire?

Fi liniștit iubite, până o să mor, mai am cel puțin o săptămână. Deci suntem încă departe de ceasul fatal. Dar te rog să crezi ce-ți spun. Și ca să te încredințez că nu fantazez, iată îți mărturisesc: eu însuși am crezut întâi despre mine că aiurez. Cum poate, un schelet, să să se simtă fericit, mă întrebam? E cu neputință.

Dar eu cât am gustat mai mult prin simțul acela nou de fericire, cu atât mai tare m'am convins că simțământul fericirii nu atârână de loc dela mușchiul gras ori slab, nici dela oase, nici dela pelița feței, ori cum va fi ea. Am simțit, că eu cel adevărat, eu omul sunt sufletul acela viu din care crește, în care se mișcă, din care viază iubirea. Am priceput mai mult ea ori când, că dragostea e chiar o parte a sufletului nostru, ori mai bine o aripă a lui. Și mi-am zis atunci, pătruns de adevăr, iată eu omul, nu mai mă tem de moarte, pentru că nu voi muri. Cel ce moare, carnea și oasele mele, nu-s eu, ci o sarcină pe

care am purtat-o un răstimp, și acum mă scutur de ea.

Am și acum, foarte viu, dragă prietino, instinctul analizei. Indată ce m'am deșteptat puțin din fericirea mea mi-am pus două întrebări: de unde-i aceea fericire, și cum a putut să se trezească acum, după atâția ani, și încă mai desăvârșită?

Și după multă gândire am ajuns la convingerea, că mi-a fost dragă copilă cea înainte cu douăzeci de ani, că dragostea aceea a rămas tănuită în suflet, și va rămânea totdeauna, ca un fir de aur, și că s'a trezit acum conștientă. Atunci n'am priceput nimic, atunci mă vedeam melancolia, deși eram fericit, astăzi o văd senină și curată, și nu se mai abate asupra mea nici umbră de melancolie. Fata aceea s'a măritat de mult, eu am și uitat-o, păstrez numai simțământele ce mi-a strecurat în suflet fără să știu. Și mă gândesc în odăița mea întunecoasă, în care acugi va răsuna cântec dogit de preot, cât de magnific e un suflet omenesc, și ce putere nețărmurită e iubirea pentru un suflet! Înțeleg acum cuvintele apostolului Pavel... credința, nădejdea, iubirea. Iar dintre acestea mai mare e iubirea. Mă simt bine și nu mă mai gândesc la moarte, pentru că știu că nu este. Un suflet omenesc e o viață vecinică, și de cade lutul de pe noi, n'avem decât motiv de bucurie.

DAJKOVITS E. Atelier de fotografii artistice, de primul rang. ORADEA-MARE, Palatul Sas.

Fotografii și portrete, reproducții după fotografiile vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Atelierul se află exclusiv numai în Palatul Sas.

Tisza-Mangra-Pap: noi din „partidul extrem al Tribunei“, sau dâșii cari se razimă pe cărțile episcopoești? Nu vede nici acum unde ajunge comitetul, luându-se după Goldiș? D-sa știe bine nemțește, citească și să se pliroforisască!

Bucovina: țara lui Pap Ianoș.

De I. G.

De fapt așa cred cei mai mulți Români din Ardeal și din România cari ne cunosc puțin, sau aproape de loc, fericindu-ne pe deoparte că suntem în imediata apropiere a „superioarei culturi germane“, pe de altă parte mirându-se că cu toată această cultură germană așa de „liberală“, noi n'am produs nimic deosebit, fie pe terenul artelor, fie pe cel al științelor românești, și nici nu se observă la noi o mișcare națională mai vie, ca de pildă în Ardeal.

În cele ce urmează voi încerca să dau cetitorilor „Tribunei“ o scurtă privire asupra nedreptăților îndurate de neamul nostru din Bucovina, iar în alte articole voi povesti și partea noastră de fapte bune sau de păcate, ca să putem mai bine explica starea de lucruri din timpul de față.

În Bucovina ocupată la 1775, Austria află un popor sărăcit în urma războaielor dintre Ruși și Turci, și înghenunchiat de administrația fanariotă, așa că nu-i mirare că noii stăpâni n'au întâmpinat aproape nici un fel de rezistență la neamul băștinaș al țării. Acesta și-a primit noii stăpâni cu un fel de resignare soră cu apatia, doar în satul Udești de lângă Suceava de au îndrăznit să murmure sătenii și să se împotrivescă în frunte cu *popa Andrei* jurământului impus cu de-a sila. Au fost însă și de acei naivi cari credeau că au ajuns sub noua ocîrmuire vremuri de liniște, de dreptate și de ocrotire a celui slab față de cel tare, dar mai ales că vor putea păstra intact caracterul național al țării și al bisericii. Și de fapt în cei doisprezece ani după ocupație, țara a avut pe timpul guvernării militare epoca ei de aur de sub domnia austriacă: ni-s'au zidit școli românești — sau moldovenești după cum li-se zicea atunci, — am primit o administrație relativ mai dreaptă, s'au tradus legile pe limba țării și eram mai siguri de avutul nostru.

Deodată însă cu aceste măsuri salutare, dar trecătoare, ni-se dădea și o lovitură grea, în aparență însă inofensivă, prin aceea că guvernul a scutit Bucovina de birul sângelui prin 50 de ani de arindul, adică a liberat-o de serviciul militar, ceeace era tot una cu prefacerea ei într'un asil al tuturor dezertorilor și lăpădăturilor din imperiul austriac. A doua rană, cea mai profundă și nevindecabilă până în zilele noastre, am primit-o când cu de-a sila ne-au unit țara cu Galiția, devenind un simplu cerc al acesteia. Ceeace ne-a durut și ne doare și acuma, n'a fost atât deslipirea țării din trupul Moldovei, cât mai ales forțata și necurată împreunare a Bucovinei cu Galiția, de pe urma căreia sângeram până astăzi.

Dacă deodată cu ocupația austriacă am căpătat la început la un loc cu coloniștii nemți și o administrație în parte

germană, după unirea țării noastre cu Galiția în 1786 au năvălit în „grădina Moldovei“ trei neamuri dușmane elementului românesc: Jidovii, Polonii și Rutenii. Cei dintâi ne-au subjugat treptat economic, Polonii au pus mâna pe administrație și pe școli, ba chiar ni-au înstrăinat o parte din aristocrația noastră care vorbea cu predilecție limba șliahciților, iar cei din urmă, Rutenii, au năvălit ca lăcustele asupra satelor românești din nordul Bucovinei, rutenizându-le unul după altul. Iată pe cine ni-a trimis guvernul austriac ca să ne civilizeze țara în numele superioarei culturi apusene (!), schimbând caracterul național al Bucovinei și prefăcându-o în vreme de 136 de ani într-o țară poliglotă, internațională!

Inceputul „reformelor“ destructive pentru caracterul românesc al țării era făcut, celelalte „binefaceri“ au urmat repede una după alta: alături de înstrăinarea școlilor și scoaterea limbei românești din administrație, dela judecătorie și din viața publică, i-se răpise bisericii noastre averea și independența, prefăcându-o aproape într-o biserică cu caracter *cesaro-crăiesc* și punându-o supt ascultarea mitropoliei slave din Carloviț. Pe unele din moșile mănăstirești s'au așezat coloniști străini, iar din celelalte — în contra dispozițiilor din danile cetitorilor — statul a întemeiat așa numitul fond religios gr. or. al Bucovinei, pe care-l administrea singur prin funcționari în cea mai mare parte străini.

Să se noteze că fondul acesta era destinat pentru susținerea bisericii și a școlilor „moldovenești“!

Din obligația Austriei la ocuparea Bucovinei, că va păstra *status-quo* și că nu va altera întru nimic drepturile limbei și ale bisericii românești, ci din contră le va ocroti și le va desvolta, n'a rămas nimic. Nu mult timp după ocupație ținta supremă a guvernului austriac a fost și este și acuma: *exterminarea treptată, cu orice mijloace, a elementului autohton și înlocuirea acestuia cu cel rutean, care i-se pare cel mai sigur (!) apărător al graniței bucovinene dinspre România!* Din această tendință ne bună se explică și faptul că în sudul Bucovinei nu vei afla nici azi măcar un singur cerc fără enclavă rutene sau de altă naționalitate, pe când nordul țării e locuit de masse compacte de Ruteni sau de Români cu graiu rutean.

Nu-i mirare deci că în fața acestei sperate stări de lucruri, neamul nostru românesc sărăcit de Evrei și alungat dela vatra străbună de venetici a început în dată să emigreze în Moldova, iar acum la America. Cei dintâi dezertori au fost bierii cu moșii în Moldova, apoi preoții și călugării, cari după secularizarea mănăstirilor, în fruntea procesiunilor solemne cu prapori și cruci, cântând cântece bisericesti și afurisind noua ocîrmuire s'au împrăștiat prin mănăstirile din Moldova, scuturându-și până și praful de pe încălțăminte la trecerea graniței.

Pildei boierilor și clerului i-a urmat îndată și țărănimia, care părăsindu-și mormintele străbunilor, luă lumea în cap și trecu granița în Moldova în număr de vre-o 15.000 de oameni. În locul lor au venit în același număr Ruteni fugari de pe moșiile nobililor poloni din Galiția, cari înzădar i-au reclamat dela guvernul bu-

covinean, purtând procese cu acesta pentru robii lor. Și noi am răbdat și această invazie cotropitoare și n'am protestat, căci suntem doar „loiali până la... lașitate“. Ba am făcut și am închis ochii de durere chiar și atunci când din cetatea vovezilor dela Suceava s'au zidit sub ochii guvernului oteluri și zeci de case armenești și jidovești în acel oraș. Era în acest vandalism sălbatec un plan diabolic, sistematic și fără de cruțare: să se șteargă orice urmă românească, să nu rămâie piatră pe piatră din trecutul nostru falnic.

La 1848, în anul mântuirii popoarelor, când Bucovina a scăpat de sub robia Galiției, grație bărbăteștii și eroiceii lupte a fraților Hurmuzachi, a venit marele Șaguna și ni-a întins mâna de frățescă unire a ambelor biserici din Ardeal și din Bucovina sub un singur mitropolit, dar guvernul a văzut o primejdie în această unire și de aceea i-a vârat sticleți în capul ruteanului Hacman ca el să capete mitra de Mitropolit al Bucovinei și al Dalmației, adică a două dieceze cari nici odată n'au avut nimic comun una cu alta, afară de credință. Ce-i păsa guvernului însă de anomalia aceasta? Vorba era ca mitropolia să nu fie națională, ceeace i-a și reușit.

Tot Șaguna, începând a strânge bani pentru zidirea catedralei din Sibiu, și-a adus aminte că în Bucovina este un foarte bogat fond religios și a cerut un ajutor mai însemnat, ca pentru o biserică românească. Și ce a făcut unealta guvernului, mitropolitul Hacman? A trimis în batjocură 3 florini pentru catedrala din Sibiu, pe cari Șaguna i-a expediat înapoi prin ministerul de culte din Viena, ca să aștepte toată lumea de dărnicia lui Hacman. Umbra acestuia îl urmărește pe Șaguna până în zilele noastre. Anul trecut, când în toate colțurile pământului românesc se serba amintirea lui Șaguna, numai în bisericile din Bucovina nu s'a tras nici un clopot, nici tămâie nu s'a aprins și nici cântare de cleric nu s'a auzit pentru marele arhieru care odihnește la Râșinari. Mitropolitul nostru era la sfîntirea gării din Cernăuți... E bine să se știe că tot acest Hacman a dăruit (ca din punga lui proprie) 2 milioane de coroane pentru cheltuielile de războiu ale Austriei în 1859.

Dacă guvernul austriac ne-a încălecat o multime de drepturi pe terenul bisericesc, apoi pe cel școlar și administrativ a fost și mai nemilos față de noi, ba chiar cinic, silindu-ne să susținem cu bani românești din fondul religios institute de cultură pentru străini, mai ales pentru Evrei și Ruteni, d. e. școala reală din Cernăuți, liceul gr. or. (!) din Suceava ș. a.

Până la 1860, chiar și mai târziu, limba românească a fost scoasă din școli și înlocuită cu cea germană și polonă. Românii, dacă voiau să devie profesori, trebuiau să se lepede de tot ce-i românesc. A fost o vreme în Bucovina când până și religia se învăța în școli după manuale catolice în limba germană. Elevilor li era oprit să vorbească între olaltă românește, și pe cel care-l prindeau, îl băteau cu varga la palmă, sau îi aninau o tablă de batjocură la gât, bună oară pe vremea directorului Theil din Suceava.

Nemțește învățăm în școli, nemțește se vorbește și se scria pe la judecătoria, în ad-

ministrație, la poștă și tot în această limbă se purtau agendele bisericii, iar biata limbă românească isgonită pe stradă ca o cenușereasă din familiile intelectualilor români și din viața publică, și-a aflat re-lugiu numai în coliba țaranului, corcindu-se însă și acolo cu alte elemente străine. Cultura și limba germană își serbară triumful la înființarea universității din Cernăuți, care-i cel mai depărtat post al culturii evreo-germane în Orient!

Acestea-s pe scurt păcatele din trecut ale guvernului, care a aruncat sorti asupra avutului nostru sufleteș și material, iar când ne-a fost sete de o cultură românească, ne-a adăpat cu fier, impunându-ne cu sila o cultură evreo-germană, care ne-a tâmpit mințile și ne-a părăginit sufletul.

Monarhia noastră și Turcia.

În numărul de ieri, „Tribuna“ a publicat o telegramă din Viena în care se spunea că „Fremdenblatt“, organul ministerului nostru de externe, aduce știrea despre o intervenție a monarhiei noastre pe lângă guvernul Turciei în scopul de-a forța pacificarea Albaniei.

Știrea aceasta a ziarului vienez se confirmă azi și de alte gazete vieneze. Articolul publicat în organul ministerului nostru de externe urmărește trei scopuri.

Să atragă atenția Turciei că monarhia noastră nu poate să admită ca Turcia să abuzeze de bunăvoința și prietenia monarhiei noastre pentru ea.

Să dea Albanezilor să înțeleagă că monarhia noastră nu poate lua răspundere pentru anumite evenimente.

Să lămuriască opinia publică din monarhie asupra adevăratelor stări din Albania.

Așadară îndată după întoarcerea sa la Constantinopol, contele Pallavicini se va prezenta ministrului de externe al Turciei, pentru a-i aduce la cunoștința guvernului turcesc dorința monarhiei noastre de-a se restabili pacea în Albania.

Intervenția aceasta a ministerului nostru de externe e impusă de interesele mari ale monarhiei noastre. Răscoala din Albania, alimentată și de Regatul Montenegrului, luând proporții tot mai mari, poate să primejduiască și pacea în provinciile anexe de curând. Trebuie să se facă pace în Albania, ca nu cumva agitația să treacă și peste granițele monarhiei noastre.

„Neue Freie Presse“ scrie următoarele:

„Interesele monarhiei, la granița bosniacă, ar fi periclitate, dacă ar izbucni

un războiu între Turcia și Muntenegru. Noi nu putem sta cu brațele încrucișate, când vedem că focul e gata să izbucnească în pragul domeniului nostru.

Austro-Ungaria trebuie să facă tot ce-i stă în putință spre a împiedeca ca acest foc, odată încins, să treacă și în Bosnia.

În orice caz, monarhia, rămânând partizană convinsă a statusquo-ului în Balcani, e hotărâtă să-și menție teritoriile câștigate. Dacă situația în Albania se va agrava într'atâta, ca prin contagiune să amenințe interesele Austro-Ungariei și pacifica dezvoltare a ținuturilor sale din apropierea graniței, monarhia va trebui să ia toate măsurile dictate de necesitatea propriei conservări.”

Articolul publicat de „Fremdenblatt“ a produs în cercurile politice turcești surprindere. Deși în mod oficial Turcia nu a fost încă avizată despre intervenția monarhiei noastre, articolul e viu discutat. Cercurile hotărâtoare văd în declarațiile publicate de ziarul vienez o paralelă la ultima notă a Rusiei și se bucură că monarhia noastră repetă greșala (?) făcută de Rusia.

Cu toate aceste, guvernul turcesc pare a se fi hotărât să potolească răscoala cu cele mai energice mijloace, proclamând starea de asediu în Macedonia întreagă.

Presă turcescă discută viu articolul din „Fremdenblatt“.

„Zia“ scrie între altele: „Austro-Ungaria, în a cărei prietenie pentru Turcia nu ne îndoim nici o clipă, va urmări întotdeauna cu satisfacție măsurile ce le va lua Turcia, ca chestiunea albaneză, care e recunoscută ca o chestiune pur turcescă, să nu ia un caracter prea primejdios.”

„Jeune Turc“ regretă tonul articolului din „Fremdenblatt“ și atribuie turbările din Albania intrigilor Montenegrului și ale unor cercuri politice, fără răspundere, din Italia. „Austro-Ungaria — adaogă apoi ziarul turcesc — deși iubitoare de pace, nu poate să lase Albania pradă mahinațiilor streine. Sperăm că Austro-Ungaria va refuza, ca și Germania, să se identifice cu nota Rusiei.”

Tot cam în același înțeles scriu și celelalte ziare turcești.

Din Viena se telegrafează:

Resid-pașa, ministrul Turciei la Viena, a avut ieri după amiază o consfătuire lungă cu ministrul nostru de externe contele Aehrenthal despre chestiunea albaneză.

Se afirmă că ministrul nostru de externe a declarat ministrului Turciei că monarhia noastră stăruie pe lângă nota sa diplomatică și atitudinea sa viitoare o face pendentă dela măsurile ce le va lua guvernul Turciei.

Inmormântarea directorului Vasile Dumbravă.

Beiuș, 8 Iunie.

Marți dimineața, când soarele își azurea primele raze de lumină înviorătoare, o jale adâncă s'a sălășluit în inimile noastre, în întregul lor cuprins, auzind primul glas duios de clopote, ce vestea încetarea din viață a directorului dela liceu, Vasile Dumbravă.

De câțiva ani consecutiv, primăvară de primăvară, moartea își face apariție între zidurile liceului, răpind cu sine fără nici o milă pe câte un profesor muncit, lăsând în urmă numai inimi frânte și oftate dureroase.

Dar noua victimă a morții ne lasă regrete mari și suflete înduioșate, nu numai din motivul că pierdem din mijlocul nostru pe directorul liceului, ci că îngropăm pe ultimul profesor din generația mai veche, care în re-peșite rînduri, și la felurite ocazii a dat dovadă despre adevăratele lui sentimente românești, cari l-au călăuzit în îndelunga activitate didactică. Având o cultură superioară, prin tactica lui, felul de-ași înțelege rostul de dascăl, a știut totdeauna să învâluiască în dragostea de educator, de părinte sufleteș, tinerimea crescută sub oblăduirea lui. Acestea însușiri nobile l-au făcut foarte iubit și stimat de toți.

Dar o boală necruțătoare l-a aruncat în brațele morții la o vârstă, când începea să se bucure de rodul muncii lui. S'a prăbușit deci încă un stâlp puternic, lăsând un mare și poate un gol ireparabil.

Vasile Dumbravă s'a născut la 1859 în orașul de însemnătate istorică în trecutul nostru cultural Reghinul-Săsesc. Școalele medii le-a făcut în Beiuș, de aici a intrat în sfânta teologie și-a urmat apoi filozofia în Budapesta. La 11 August 1884 este numit profesor la Beiuș. Fiind ardelean aducea la noi un grai dulce și curat românesc, o limbă plăcută și lipsită de influință străină. Având vaste cunoștințe din istoria literaturii române a fost în plăcuta situație și fie unul dintre cei mai buni profesori de românească.

A dezvoltat o muncă uriașă pentru a face din tinerimea studioasă, oameni de caracter, apoi viguroși și robuști, prin gimnastică și disciplină.

Pentru munca lui bogată la 1894 episcopul Mihail Paul îl numește vice-archidiacon și protopop onorar.

Dela acest an activitatea lui se estinde și asupra literaturii, scriind articoli de filologie, impresii de călătorie și un studiu asupra fazelor de dezvoltare ale ortografiei române. A tradus și alcătuit cărți didactice din istoria naturală. Ca orator a fost remarcabil, având darul de a captiva și convinge. Face parte din toate instituțiile noastre culturale ca membru activ, iar la „Asociațiune“ și „Fondul de teatru“ îl vedem figurând, ca membru pe viață.

La 1907 fostul director Ioan Buteanu trece la Oradea-Mare în calitate de canonic, iar în locu-i este numit director, Vasile Dumbravă. Din partea ministrului instrucțiunii publice n'a primit însă confirmarea, dar în urma rezisten-

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de Székely și Réti fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: Székely și Réti mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă — plătire în rate lunare fără nici o urcare de preț. — — —

— Mare asortiment în trusouri pentru mirese. —
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

tei energice a patronului liceului, n'a fost delaturat din post.

La 1909 când implinise jubileul de 25 de ani al activității de *dascăl român*, Prea Sfinția Sa episcopul dr. D. Radu îl numește arhidiacon onorar.

Inmormântarea s'a făcut Joi la orele 9. Drăpelele negre, fețe brăzdate de lacrimi, suflete tăcute, cântări jalnice, cordoane formate de o parte de studențimea liceală, iar de altă parte de elevele școlii civile, vesteau marea pierdere.

Dela locuința sa din liceu, defunctul a fost ridicat și dus în biserica gr. cat. din piață, unde s'a celebrat sfânta slujbă și ținut prohodul de către dl canonic Ioan Butean, protopopul Cor. Ardelean, profesorii; Vasile Ștefanica, Ioan Iepure, Ilie Stan, Nicolae Fabian, dr. A. Pteancu, C. Sălăgean, I. Nuț; preoții A. Gherea, A. Antal și Guleaș. Răspunsurile liturgice și funerariile le-a cântat frumos și cu adevărată putere artistică, corul mixt al liceului, de sub conducerea profesorului Ioan Hubic.

După căutarea „Plâng și mă tânguiesc” profesorul Constantin Pavel a ținut predica funebrelă, arătând în termeni convingători, într-o frumoasă tormă literară, rostul dascălului român, care a fost și Vasile Dumbravă.

Incepând prin cuvintele: „Pădurea se rărește, an de an cade câte un stejar și se prăbușește”; a captivat inimile îndurerate ale janicului public ascultător, scoțând la iveală prin o potrivită ordine de idei meritele ce le-a avut defunctul, ca om și ca dascăl român.

Dându-se sărutarea din urmă prohodul se sfârșește, cosciugul purtat de preoți în odăjdii este dus la carul mortuar împodobit cu cununii depuse din partea fratelui defunctului, gimnaziului, corpului profesoral, familia Gherea și Ardelean, studenții clasei a VII-a etc. Și convoiul pornește în șiruri lungi, în tăcere adâncă sub impresia cântărilor și dangătu clopotelor, spre cimitir, întovărășind astfel în ultima cale, cu dragostea noastră de creștini, pe celce nu mai are să se întoarcă în mijlocul nostru.

Încă un adio dureros, prin glasul studentului Sever Pășcuțiu, și glia rece acoperă un suflet nobil!

Dormi în pace! Pe cât durerile chinuitoare ți-au fost de mari, pe atât de lină să-ți fie vieța vecinică!

Senin.

Liga română și Regele Carol. La telegrama adresată în numele congresului Ligei culturale, Regele Carol a răspuns prin următoarea telegramă:

„*Dlui Virgil Arion*
președintele Congresului

Regele, foarte simțitor la omagiile ce i-ați adus în numele congresului mă însărcinez de a vă transmite urările și viile sale mulțumiri.

Gen. adj. Mavrocordat“.

O adresă. Primim următoarele: Desaprobăm și infierăm nouile atacuri și insinuări nebasate și absurde în contra iubitei noastre „Tribune”.

Viena 3 Iunie 1911.

Dr Gherasim Curațiu, Ștefan Marcuș, Dr. Dupe, Dr. Gherman, A. C. Babeșiu, Ion Cimponeriu, Dr. Paulincu, Dr. Piticariu.

Povestiri de femei.

Ceia ce spun mamele.*)

I.

O mamă zise fetei sale: „Și cum ți-am tot spus, fata mea, de când ești în stare să mă pricepi, după cum am început să-ți spui la cinci ani, ți-am repetat la opt, la doisprezece ani și mai mult ca oricând ți-o spui astăzi, când vai, ai șaisprezece ani, singura, unica țintă a vieții tale e căsătoria. Așa a fost cu bunica ta, cu mine, mătușile, verișoarele, prietenele tale, cari toate la rindul lor s'au măritat, nedorind altceva decât asta și așa va fi și cu tine.

Să nu te preocupe și să nu te distreze nimic în afară de asta, căci nimic nu valorează mai mult și nimic nu e mai important pentru tine, decât căsătoria.

Nu vezi tu? Mica zestre ce cu atâtea sacrificii de abia ți-am putut-o încropi, tatăl tău și eu, de abia îți va ajuta ca să nu te duci chiar cu mâna goală în casa viitorului tău bărbat pe care îl așteptăm cât mai de grabă cu putință, toată instrucția ce ți-am dat-o nu e destinată decât să te facă mai atrăgătoare, mai simpatică și cu mijlocul acesta să poți învinge mulțimea concurențelor de aceeași vârstă cu tine; că știe Jana englezește și tu vorbești nemțește; și dacă Laura cântă la vioară dar și tu știi cânta la harpă; Carolina e în stare să și conducă bucătăria și tu știi însă cusutul, știi să brodezi, să cârpești: toate acestea sunt absolut necesare ca să poți obține un bărbat, chiar și dacă pe urmă nu-i mai avea poftă să faci nimic. Nu te lăsa vrăjită de visuri, cari nu sunt de nici un folos. Concentrează-ți întreaga voință și energie; bărbați de însurat sunt puțini, pe când fete... câte vrei. Dar dacă mă înțelegi, mă vei secunda și ne vei ajuta într'asta, îl vei găsi cu siguranță.

Face-vei o căsătorie din dragoste? Cu atât mai bine! Dar asta e un noroc rar și nu trebuie să-ți stea asta în cap. Ori vei face o căsătorie de conveniență? Nu te alarma, până la un punct oarecare acestea se aseamănă cu cele din dragoste. De altfel o mare pasiune nici nu e necesară în căsătorie, e chiar stricăcioasă. O vei înțelege asta mai târziu. Un amor pre-gătește amărăciuni. Și asta o vei înțelege după aceea.

E absolut necesar să te măriți, asta e totul. Fata mea, trebuie să te măriți și cu orice preț trebuie să-ți găsești un bărbat! Gândește-te ce batjocură, ce nenorocire pe noi, pe toate rudeniile noastre, dacă s'ar întâmpla să rămâi fată bătrână, să te treci aci, să te vestejești. Numai gândul mă înfioară, Nu vezi tu, mai toate prietenele tale cari sunt măritate, cari sunt logodite, toate se mărită mijlociu, ba chiar rău, dar ce are a face? Bine că s'au așezat.

Eri am primit o veste care m'a făcut să îngălbenez. Și prietena ta Aneta, de o vârstă cu tine, s'a logodit. Fata mea, cu toate puterile, ale tale, ale mele, ale rubedeniilor noastre, să căutam bărbatul acesta. Tu nu trebuie să rămâi fată bătrână, adică o femeie ne-iubită de nimeni, părăsită, neînsemnată, o aruncătură a societății... Da, căci o fată bătrână nu e altceva. Oh, aș muri de durere, tatăl tău și-ar vedea și el zilele seurtate și prietenii și familia noastră, toți ne-ar ocoli; iar tu ai rămânea singură, fără familie, fără ajutor fără speranțe!...

Câte mame țin o astfel de predică fetelor lor? Nouă mii nouă sutenouăzeci și nouă din zece mii.

O altă mamă spune fetei sale: „Iată-te deja fată mare și e timpul să te gândești la ceiaze rațiunea ta liniștită și înțelepciunea ta senină îți va fi spus deja, adică, e cu putință acum să-ți găsești un bărbat. E probabil că'l vei găsi, dar e posibil să nu'l găsești. Căci uită-te în jurul tău. Viața socială a devenit de tot grea, și bărbații nu mai au curajul și entuziasmul să înfringă greutățile; în prada unei imense neîncredere ei nu mai cred în umilele virtuți ale femeilor și mai ales nu mai cred în ale lor proprii. Și știi de ce ți-am alcătuit noi ție mica zestre ce o ai? Pentru a-ți crea o independență, când noi nu vom mai fi, o viață simplă cu mici mulțumiri; acesta e secretul demnității unei femei care n'a vrut sau n'a putut să-și găsească un bărbat. Și știi de ce ți-am împodobit noi spiritul, instruindu-te, de ce ți-am inspirat dragostea pentru lucrurile frumoase, natura, arta, poezia? Pentru a-ți înveșmânta sufletul cu o armură nobilă, în cazul când el ți-ar rămânea singur, când confortul amorului i-ar lipsi; pentru că mulți oameni și multe femei au trecut pe pământ fără să poată iubi, căci amorul a fost totdeauna un lucru rar, care devine din ce în ce mai rar.

*) O distinsă scriitoare, dna Matilda Seroa, publică în ultimul număr al marelui reviste „Femina”, acest interesant articol, cu a cărui ordine de idee făgăduiește lectorilor sale că va continua încă în alte trei articole.

Și dacă tu ne vei rămânea acasă, noi vom îndoi dragostea pentru a umple golul vieții tale. Dar tu, în însăși trebuie să-ți îndeplinești opera sentimentală cea mai importantă, creîndu-ți o frumoasă și puternică viață interioară. Tu trebuie să-ți armonizezi existența reală cu viața ideală a sufletului tău; trebuie să-ți transformezi ideile și sentimentele tale într'un așa fel luminos ca tu să poți fi un cămin de lumină și căldură. Atunci vei apărea în lume, în viața socială, ca o figură liniștită, de grație și farmec. Căsătoria, fata mea, nu e o stare de plăcere, de lux și de libertate decât pentru femeile superficiale și frivole; pentru femeile cu inimă, mai totdeauna e un lung lanț de ver-nice și secrete îngrijorări și ușoarele momente de fericire gustate pier în umbră. Zilele amorului, fata mea, sunt numărate, pe când zilele tuturor celorlalte afecțiuni capabile de a satisface inimi mai măndre chiar decât a ta, sunt nenunțate. Tu să ai răbdare și curaj și dacă vei rămânea fată bătrână, singurătatea ta va fi: pace, liniște și siguranță.

Câte afecțiuni demne, serioase și durabile îți pot anima, în schimb, sufletul tău până la moarte! Nu decât să alegi ca să-ți umpli viața. Vei alege: mai târziu..."

Câte mame vorbesc astfel copilelor lor? Una, una singură, la o sută.

Trad. de: Viorica Dumbravă.

Urmașii vechilor Atlanți.

Leo Frobenius, șeful expediției științifice germane pentru cercetarea în partea din lăuntru a Africii, publică în „Frankfurter Zeitung” o parte din descoperirile sale.

Frobenius arată că s'a trecut vremea când se credea că în Africa locuiesc la Miază-noapte Berberi, iar mai spre Miază-zi Negri, înțelegând sub acest nume un număr foarte mare de triburi, într-o stare joasă de cultură, dar în totul asemănători între ei.

Cercetările lui Schweinfurtti și ale lui Wismann au arătat că între Negri sunt foarte mari deosebiri trupesti și sufletești și că starea lor culturală de asemenea e departe de a fi aceeași. Leo Frobenius de douăzeci de ani cercetează pe Negri. Îndeletnicindu-se cu cei dela granița de Miază-zi, a Saharei, (1907/9) a dat la o parte tot ce-au împrumutat Negrii dela Arabi și dela Berberi.

A dat astfel peste o organizație socială și un sistem de credinți religioase în totul asemănător cu cel aflat în timpul călătoriei sale (1904—1906) în ținuturile Negrilor Kassai de lângă fluviul Congo. Deci această organizație, această civilizație trebuie să fie mai veche decât înrîuririle nouă dela Miază-noapte și Miază-noapte-răsărit.

Negrii Kassai s'au despărțit de cei de lângă granița Saharei, înainte de a se fi întins acolo înrîuririle de cari pomenirăm.

Mai apoi află că Negrii Ioruba dela gurile Nigrului au păstrat și mai neturburată civilizația străveche, ale cărei urme, acoperite de valurile arabe și berbare tot mai trăesc la Negrii de pe lângă Sahara, iar la Kassai și mai ales la Ioruba se află în formă și mai curată.

Negrii Ioruba sunt foarte amestecați: dar la dânsii culoarea galbenă sau galbenă cafenie se întâlnește foarte des; nasul îl au regulat și neturtit, nările bine așezate, nu au gura scoasă înainte, nici buzele vrea din cale afară mari, ei gura e foarte bine făcută. Haina lor e un fel de togă ca a Romanilor, iar locuințele lor au curți întinse, coverșuri în formă de șea și câte două impluvii, de asemenea amintind casa romană și etruscă. Nici un popor din Africa nu are arhitectură mai măreață, deși astăzi e în mare parte sălbătică. Se știe însă că locuința e oglinda cea mai credincioasă a stării culturale, familiare și religioase a unui popor.

Fiecare casă la Iorubi are templul familiei, iar femeile venite din alt trib ca soții, își au fiecare ocnita cu zeii părintești, la care se închină, căci nu au nici un amestec cu religia soțului și a casei lui.

Iorubii sunt singurul popor cunoscut la care găsim întrunite cele două sisteme religioase — al înzeirii puterilor naturii și al înzeirii strămoșilor, înzeire însoțită de „totemism”.

Aceste două sisteme la popoarele cunoscute până acum nu le găsim la un loc. Așa de pildă la Greci avem înzeirea puterilor naturii sau mai bine zis zei cari sunt stăpâni unul pe Cer, altul pe Soare, altul pe Lună, etc. Intre acești zei și oameni nu este o legătură limpede și regulată ci numai întâmplător Zeus ori alt zeu îndrăgite vreo muritoare și ajunge astfel strămoșul din care se coboară un neam de eroi. De asemenea și zeitele se iubesc cu bărbați dintre oameni și sunt strămoșele unor neamuri de eroi.

Dar, precum vedem, legătura între zei și oameni e, așa zicând, o „mezalianță”. Din potrivă în sistemul totemist zeii sunt strămoșii oamenilor, din ei se coboară clanurile, cari au simboluri speciale, jertfesc anume animale strămoșului zeu și de altele se feresc. Nici odată un bărbat într'un clan totemisit nu poate avea de soție o femeie coborâtă din același zeu, cu același totem” (blazon), soții trebuie să facă parte din două clanuri deosebite, adică *exogame*.

Neapărat, în sistemul zeilor ca puteri ale naturii găsim urme din religia totemistă și din potrivă în al totemismului, găsim pe strămoșii zeii, începând a se confunda, în parte, cu puterile naturii.

La Iorubi contopirea e desăvârșită. Cunoaștem deci un popor cu o religie din care s'au putut despărți cu timpul cele două tipuri de cari am vorbit.

E tipul multă vreme presupus și căutat, pe care Frobenius a avut norocul și priceperea de a-l afla.

La Iorubi toți oamenii se coboară din zei, *orișa*, cari sunt puteri ale naturii, dar și strămoși ai oamenilor. Este un orișa al cerului, unul al pământului, un orișa a Nigrului, un orișa al furtunei, iar mai ales unul al mării, apoi al soarelui, al lunii, etc.

Zei locuiesc care în Soare, care în Lună etc., dar pot pleca de acolo, veni în templul lor, însuși idoli, cari-i înfățișează, pot intra în vreunul din urmașii lor, dându-i darul proorocirii.

Inrudirea se socoate în linie bărbătească, femeile ce intră ca soții într'un clan, nu fac parte din el. Nu numai li-se atribuie în înmulțirea acestuia, rolul de hrănitore, de pământ, în care se dezvoltă și crește semănța străină, dar nici bărbaților nu le dă rost mai însemnat, căci copiii se atribuie zeului din care se scoboară tot clanul.

Tot zeului atribuie și înmulțirea plantelor și animalelor. De aceea, îi și jertfesc pârğa roadelor și pe cei dintâi născuți ai animalelor. Iorubii cer la orișul lor copii, rodnicie la ogoare și la vite. La Iorubi nu are însemnătate care frate e soțul efectiv al unei femei, deoarece copiii tot ai orișului strămoș sunt. E asemănare cu instituția leviratului la Evrei, instituție care se întâlnește și la alte popoare și ne arată că mai înainte la acelea, deci și la Iorubi, a fost căsătoria zisă punalua sau de grupe: când toți frații aveau mai multe soții comune, surori în de ele sau străine, deci o formă din care se putea trece atât la poliandrie, cât și la poligamie, cum și la familia păreche, prin reducerea soților de parte bărbătească sau de femeiască, sau a amândurora la unul.

Iorubii au un orișa Oloruo, care e ca Zeus al Grecilor, cu locuința în cer și domnind peste acesta.

Au pe Șango, care răspunde lui Donar sau Thor al Germanilor. Șango, ca și Donar, are armă un ciocan și animalul lui e berbecul.

În jocurile lor războinice întrebunțază un ciocan de lemn, după chipul ciocanului lui Șango. Alt zeu e Ogún, Mars al Iorubilor. Războinicii, cununăți cu coroane de frunze se adună din toate clanurile în jurul templului lui Ogún. Au săbii de bronz, surori gemene a celor ce s'au aflat în Suedia, etc. Alt zeu mare e Olokun, Poseidonul lor, zeul mării. Li fertesc numai animale negre. Olokun își avea templul în cel mai vechiu centru cultural al Iorubilor și idoli lui i-a găsit Frobenius în acea veche capitală a zeilor, de care s'a vorbit atâta. Ellis în 1894 aflase de ruinele acestei cetăți.

Din descoperirile făcute, ese că Iorubii sunt urmașii Atlanților de cari Egiptenii povesteau lui Herodot că erau cei mai evlavioși oameni. Diodor scrie că în țeara lor s'au născut zeii și că erau cei mai civilizați dintre oameni.

Înțelegem deci de ce însemnătate va fi lucrarea lui Leo Frobenius, în care va arăta pe larg

tot ce crede că a descoperit despre Atlanți.

S'ar părea deci că Atlanții se întindeau odinioară până în Spania, Italia, Franța, Anglia, Peninsula Balcanică și insulele din Mediterana răsăriteană. Aci ar fi dezvoltat o civilizație foarte înaintată în vrista de piatră lustruită și a bronzului. Peste ei ar fi năvălit popoare hamitice: Berberi în Africa de miază-noapte, Hetiții, Pelasgii, Cretanii vechi și Iberii. Năvălitorii s'ar fi civilizat dela Atlanții cucerți. Impărăția acestora ar fi rămas neatârnată numai dincolo de Sahara, în părțile unde locuiesc astăzi Kassanii și Iorubii. Aceștia depărtați de Marea Mediterană și fără legături cu popoarele de acolo, ar fi păstrat până azi urme atât de însemnate din civilizația veche a strămoșilor lor.

Ce s'o alege din aceste ipoteze, cari ne închipuim că sunt ale lui Frobenius, nu putem ști. Ori cum se va arunca lumină vie asupra începuturilor civilizației europene.

Când se vor citi inscripțiile hittite și cretane, de bună seamă că vom pătrunde și mai bine în aceste probleme.

Apășii Parisului.

De Adrian Corbul.

Astăzi iarnă, prin toiu lui Februarie, o pornisem într'o după amiază singur-singurel prin Bois de Boulogne, până la Longchamp. Când m'am întors în oraș, ceasurile nu erau trecute de patru și jumătate, dar începuse a cădea amurgul. Un amurg de iarnă cețos și mohorit. La drapta și la stânga se înălțau copacii despuiați, iar sub pașii mei trozneau frunzele moarte. O brumă deasă învălea pădurea. Alele erau singuratece; Văzduhul era umed și apăsător, iar pe cerul scund pluteau nori livizi.

Trecusem de cascadă și mă apropiam de Neuilly, când la o cotitură de drum, auzii răsunând pași repezi prin desișul dezolat. Apoi văzui o siluetă de bărbat deslușindu-se în ceața vântată a pădurei. Ne-cunoscutul se apropia de mine și după ce se uită cu grijă îndărătul lui, mă salută cu un zâmbet politicos.

— „Văș cere voe, domnule, să fac drumul în tovarășia d-voastră, până la Porte Maillot. Dar mai întâi permiteți-mi o întrebare: Aveți vre-o armă asupra d-voastră?”

L-am privit uimit și cu neîncredere. El urmă:

— „Prin pădure sunt apăși — și înțelegeți că în acest caz e mai bine să fim doi decât unul. Încă odată, sunteți armat?”

— „Doamne, nu! îi răspunsei; n'am decât acest baston solid pe care-l vedeți în mâna mea și hotărîrea de a mă apăra cu îndârjire, în caz de-am fi atacați”.

Ne-am văzut de drum vorbind de una și de alta, dar stânjeniți și ne la locul nostru. Mereu ne uitam înapoi, cu teama de a vedea bandiții năvălind asupra noastră. Într'un rînd mi-s'a părut că văd umbre suspecte strecurîndu-se printre copacii dela marginea drumului. Amurgul se întuneca din ce în ce mai tare — și mărturisesc că mi-a bătut inima cu putere, căci cunoșteam, din reputație, ferocitatea apașilor parizieni. Tovarășul meu, cu mâna în buzunarul paltonului, cu degetele încleștate pe patul revolverului, părea foarte liniștit. Din când în când se uita la mine cu un zâmbet misterios.

În sfârșit, ajunserăm la Porte Dauphine, fără să ni-se fi întâmplat nimic. La Porte Dauphine trecătorii erau mai numeroși — și de acolo până la Porte Maillot, alele pădurei n'au mai fost singuratece. Când am ajuns în Paris, străinul care mă însoțea, îmi strînsese mâna cu putere:

— „Aș fi fericit — îmi zise el — dacă ai primi să bei un absint în societatea mea. E ora aperitivului. Ce-ar fi să intrăm într'una din cafenelele ce se înșiră pe Avenue de la Grande Armée?”

N'aveam nimic mai bun de făcut și am primit bucuros. Și cum stam în fața paharelor cu absint sub valurile de lumină electrică, interlocutorul meu îmi mai strînse odată mâna cu acel zâmbet enigmatic pe care-l observasem la el și în Bois de Boulogne.

— „Mi-ai adus, domnule, un serviciu mai mare decât ți-l închipuești, poate. Fără d-ta m'ar fi străpuns apăși... căci sunt agent secret al siguranței Parisului, și de mult mă urmărește ura câtor-va mizerabili pe ai căror tovarăși i-am trimis în Noua-Caledonie, nu fără bătae de cap, te asigur...”

Aventura devenea interesantă. Așa dar omul care sta în fața mea, era unul din eroii civilizațiunii moderne, erou obscur dar pătimaș în meseria lui, erou

de o bravură necontestată, veșnic în luptă cu faptele sumbre și crude cari fac nesigură viața în orașele mari.

Era un bărbat nu prea înalt, dar spătos, robust, cu privirea hotărîtă, în vrista de vre-o treizeci și cinci de ani, de o eleganță simplă, de maniere distinse și care se exprima într'o limbă aproape literară. Am făcut un gest spontan de sinceră simpatie. Omul avea poftă de vorbă și m'am grăbit să exploatez buna sa dispoziție. Mi-a spus că e detectiv amator, că are o avere frumoasă și că de cinci ani de când vânează apăși prin labirintul Parisului a trecut prin multe, dar a ajuns să le cunoască viața ca nimeni altul.

— „Dacă ai ști — exclamă el cu entuziasm — cât de mare e voluptatea mea în clipele când urmăresc sau pândesc vre-o pradă! Căci este atrăgătoare până la beție meseria noastră. Atmosfera grea a tavernelelor suspecte în care ne introducem deghizați, chipurile feroce ce se deslușesc în mijlocul fumului și al aburului de alcool, străzile înguste și negricioase ale Parisului în timpul nopții, cursele, hărțuiele, luptele noastre cu apăși — n'aș da toate acestea pentru tronul regelui Englierei. Ele sunt de altminterea singurul interes al vieții mele; căci, noi detectivii, și în special acei cari ne războim în lumea așa zisă apășescă, am îmbrățișat această carieră mai mult din pasiune decât din interes. E așa de nostim să trăiești printre bestii feroce, a căror menajerie o formează acest imens și misterios Paris!”

Aveam de a face cu un om cult și inteligent. L-am rugat să-mi vorbească de apăși, de apucăturile lor, de cruzimea lor legendară, în sfârșit de tot ce se referă la ei. L-am promis că va avea în mine un auditor din cei mai fervenți.

Străinul vorbi:

— „Ce să-ți spun, domnule, de apăși? Ei sunt o plagă care n'a lipsit nici odată în orașele mari, și în special la Paris. Sunt persoane care și închipuesc că acești bandiți dănuiesc numai de câțiva zeci de ani. Eroare! Parisul a fost în toate vremurile infestat de tâlhari. E adevărat că ei au variat, după epocile și civilizațiunile pe cari le-au străbătut. Prin veacul al XIII-lea bunăoară, se numeau *malandrius*, apoi *écorceurs*, *coupe-jarret*, *coupe-bourse*, *truands*, *tire-laine*, *rodeurs*, etc. Astăzi îi numim apăși, după numele celui mai feroce trib de Piei-Roșii care a trăit în America. Și într'adevăr, cruzimea apașilor parizieni nu e întrecută nici de instinctele sanguinare ale tigrlui!”

— „Oare bandiții Parisului nu au fost ei în toate vremurile la fel?”

— „Nu — îmi răspunse interlocutorul meu, cu un glas hotărît. Ei au trăit, după cum spusei, conform epocii care i-a format. Prin evul mediu, bunăoară, și chiar mai încoace, până la Revoluția cea mare, predomină în Franța instinctul războinic. Viața era nesigură, toată lumea era înarmată, săbiile lungeau din teacă cu ușurință, parizienii nu eșiau noaptea decât în grupuri înarmate cu îngrijire. La orice pas, pietrele orașului erau însângerate de ciocniri aprigi dar leale. Pe vremea aceea tâlharii rebeli legilor polițienești întâmpinau rezistențe serioase în executarea jafurilor lor. Dar erau viteji; ei își expuneau viața cu bravură și se luptau, pe legea mea, cu aceeași desinvoltură ca gentilomii. Nu era ușoară meseria de bandit! Mai târziu, când Parisul s'a polițiat, când autoritățile au luat pe seama lor siguranța cetățenilor, moravurile răufăcătorilor s'au schimbat și ele. De acum, orașenii dormeau fără grijă, căci poliția veghia. Ei nu mai purtau arme în buzunar și nici săbii la cingătoare. Era firesc ca tâlharii să aibă de a face cu victime desarmate, dar și cu un potrivnic redutabil: poliția... Obiceiul de a se ascunde, de a lucra în umbră le-a afirmat instinctele de violență; obiceiul de a cădea peste victime docile și nearmate, le-a dezvoltat cruzimea și lasitatea. Așa că astăzi ei sunt cu atât mai de temut, cu cât lovesc noaptea, prin surprindere. Și pe când înainte trauzii de pe vremea lui Francisc I, organizați în așa numita Cour des Miracles, purtau spede și războaie ordonate cu soldații, în vremea noastră apăși trag cu revolverul și lovesc cu cuțitele în femei și copii dezarmați. Într'o epocă civilizată, rafinată și moale, cum este epoca noastră, curajul e înlocuit prin cruzime, și puterea fizică prin violență...”

Detectivul duse paharul cu absint la gură și înghiți cu sete o sorbitură din lichidul verzui și parfumat.

Îl întrebai:

— „Ce este, în definitiv, această speță de oameni? Ce împrejurări îi formează, cum trăiesc ei, de unde le vine ferocitatea rece și grozavă de care dau dovezi în fiecare zi?”

Politistul înaltă din umeri cu descurajare:

— „Ei sunt, domnule, cel mai trist, dar și cel mai perfect rezultat al modernismului nostru degenerat, alcoolic — și... mai rău! Născuți din părinți bețivi și din mame isterice sau prostituate — de multe ori alcoolice și dăusele — organismul lor e minat dela naștere. Instinctele zămislite în sufletul lor înclină către brută. Trupul lor e vested, mizerabil, sângele subțire și avari, creierul lor e atrofiat. Educația pe care o primesc în mediul viciat al foburgurilor sinistre e conform gusturilor cu cari s'au născut. Exemplele pe cari le au în fața ochilor nu sunt făcute să-i abată din drumul cel rău. Nu odată am văzut băeți de zece ani bețivi ca niște căruțași și fetițe de aceeași vîrstă vițioase până la măduvă... Unde mai pui că trăiesc într'un oraș ca Parisul, a cărei atmosferă pare întotdeauna încărcată cu praf de pușcă gata să ia foc, în acest Babilon modern, unde toate înfloresc la excels, virtutea ca și viciul? Și trebuie socotit mai ales luxul din zilele noastre, ispita vitrinelor scânteietoare și a viciilor frivole și facile care se scurge cu atîta abundență în orașele mari... Dar, ca să fiu drept, nu pentru bani sau lux săvârșesc crime atît de oribile cea mai mare parte din apasi...”

— „Nu pentru bani?... Cu toate acestea ei despoaie trecătorii, noaptea, în negura străzilor, și sparg, ca să le jefuiască, vilele din preajma Parisului...”

— „Ei da! apasi fură, dar eiucid și când n'au trebuință s'o facă. Pentru ce? Nu știu... și nici ei n'ar putea să explice nemernicia lor sete de sânge. Ei omoară cum alții mănăncă, împinși de un imbold pervers, de o nevoie implacabilă de a asasina. Ei omoară de degenerați ce sunt, și nu șovăesc, mizerabili, nici în fața moșnegilor și copiilor inofenzivi. Ei omoară cu răceală, cu nepăsare, mașinal aș putea zice, ca și cum ar împlini o funcțiune organică. Ce fiare! Și ce lași!”

— Lași, stimate domnule?... nu cred. Nu odată am admirat fără voia mea, îndrăzneala cu care acești monștri urcă treptele ghilotinei, sângele rece cu care așteaptă o moarte îngrozitoare. Nu, ei nu sunt lași, dă-mi voce să te contrazic”.

Politistul își aprinse o țigare și gonind fumul ce-mi bătea drept în față:

— „Eu însă mențin cu hotărîre că sunt lași. Ce numim noi curaj? Puterea lucidă cu care ne înfrîmăm instinctele de conservare, exuberanța poftei de viață — expunându-ne risicul de a peri... Admiți d-ta această definiție? Da... căci eu cât cineva iubește mai mult viața, cu atît mai îndrăzneț este punându-se în primejdie de a o pierde. Or, n'am văzut fapte mai lipsite de plăcerea de a trăi ca apasi de cari vorbim. Totul e istovit, totul e uscat în aceste suflete uzate din naștere. Nimic nu-i interesează, nimic n'are farmec pentru ei afară de crimă... Să-i vezi, cum îi văd eu în fiecare zi, în fundul tavernelor sordide, cum stau tăcuți în jurul meselor de pe cari se ridică aburul de alcool, să-i vezi așa cum sunt, cu pelea fetei lividă, murdară, și întinsă pe os, cu frunțile înguste sau enorme, cu buzele vinete, cu ochii morți sub lumina searbădă a becurilor de gaz. Ei au ceva din vîscozitatea și din răceala șarpelui... și întocmai ca șarpele aspectul lor înfioară. Ei nu țin la viața fiindcă nu-i pot sorbi plăcerile, fiindcă sângele lor e subțire, nervii lor tociti și sufletul fără scînteie... Oh! ochii lor morți cum oglindesc ei de bine indiferența cea mai desăvîrșită pentru tot ce există: natură, bogăție, glorie, amor...”

Interlocutorul meu căzu pe gânduri, apoi, în momentul când dam să-l mai întreb ceva, se uită la ceas și chemând chelnerul se ridică să plece:

— „Văd că mi-ai făcut onoarea de a mă asculta cu interes — și ai vrut tocmă să mă întrebi ceva — și anume, asupra celui din urmă cuvînt rostit de mine... Ai dori poate să-mi ceri deslușiri asupra amorrurilor apășești pe cari eu le contestez, cu toate că în viața acestor mizerabili femeile joacă un mare rol... Am ghicit, nu este așa? Sunt dezolat că trebuie să te părăsesc; aș fi însă fericit să ne mai întâlnim, dacă subiectul te interesează. Uite, mă poți găsi în fiecare seară, afară de cazuri excepționale, într'o cafenea situată pe Faubourg Saint Honoré, colț cu bulevardul Hausmann... O cunoști?... Vino într'una din zilele acestea, ca să-ți fac parte de modeste observațiuni pe cari le-am făcut în aventuroasa mea carieră. Îți voi vorbi de amantele apasiilor și, mai ales, de un sentiment foarte curios al acestor bandiți, anume de ceea ce numesc eu orgoliul crimei... Vino, te rog”.

Am ieșit împreună pe Avenue de la Grande Armée. O ploaie rece și mărunță cădea din cer, acoperind orașul cu o păclă din mijlocul căreia luceau slab becurile de gaz ale străzilor și luminele de prin vitrine... Interlocutorul meu își luă rămas bun dela mine și

câteva clipe i-am urmărit silueta robustă prin ceață cenușie.

De atunci l-am mai întâlnit. Rezultatul convorbirilor noastre vor forma mai târziu materia unui alt foileton al „Tribunei”.

Paris, Iunie 1911.

Pentru copii.

Etica autorității îngăduia grecilor vechi să nimicească existența copiilor născuți cu vre-un defect trupesc și debili. Aceasta corespunzător cu vederile lor estetice-morale, conform cu cultul lor pentru armonia formelor, cult, care a dat naștere la cea mai desăvîrșită sculptură care-o posede omenirea. Sănătatea trupului dă sufletului vigoare și îl ferește de prăpastiile, cari se deschid în drumul unei vieți omenești. Un trup bolnav slăbit și debil împrumută și sufletului o nuanță de amărăciune și umilință, de decepții și revoltă. Acesta e adevărul etern și, Grecii, cari căutau aceiași definiție pentru *bun și frumos*, de acest adevăr erau conduși în opera lor de stărpire a existențelor debile.

Alte sînt concepțiile creștinismului. Viața e un dar dela Dumnezeu, noi trebuie să-l primim și să ne bucurăm de el. Scopul vieții noastre de creștini e purificarea sufletului, iar căile spre purificare sînt: resemnarea, evlavie, reflexia și înfrînarea trupestă. Vre-o slăbiciune sau nedeșăvîrșire a trupului nu poate împiedeca fericirea sufletului. Ba, poate fi o condiție pentru curățirea lui.

Pascal se declară fericit atunci, când e bolnav, căci în starea aceasta creștinul e adevărat creștin. Ologul orb și toate ființele omenești însemnate cu vre-un semn al nedeșăvîrșirii trupestă, urmînd învățăturile lui Christos pot fi mai fericiti cu soarta decât ceilalți muritori.

— Vrem să trăim acesta e primul strigăt al copilașilor.

— Ori-ce făptură omenească să se bucure de viața aceasta care e darul lui Dumnezeu. Să punem un zimbet de mulțumire pe buzele celui părăsit și fără mamă; să aruncăm o rază de lumină în inima apăsată de grea durere; să alinăm foamea celor flămânzi; să întămpinăm cu vorbă dulce pe cel lipsit de ea — iată deviza filantropiei creștinești.

Filantropia aceasta se afirmă destul de darnic pe unele locuri. Bunătatea și iubirea mișcă tot mai multe inimi. Ceia ce era la Spartani adâncul apelor, timpul nostru a înlocuit cu aziluri și instituții filantropice.

Decurînd s'au ținut la Budapesta „zilele copiilor”. Mai bine zis s'au serbat, căci ele au avut însemnătatea unei adevărate serbări creștinești.

E uimitor cum lucră „Liga pentru apărarea copiilor” prin aceste așa zise zile ale copiilor; cum aceste se prefac în adevărate serbări naționale. Nu prin gesturi ci prin fapte, nu prin vorbe, ci prin bani.

„Să vezi aceia lume — îmi observa un prieten — cum aleargă dela o urnă la altă și aruncă în ele ce au și ce pot, nu ai crede că ea face parte din neamul celor cari „parlamentează” în palatul de pe marginile Dunării. De ai vedea cum Dșoare născute par că pentru decorul feeric a unui bal cum stau în vînt și în ploaie, cum întind grațioasele lor mâni albe, că spuma de albe și te prind de mîneca hainei pentruca să aruncă „numai o lețcaie” în urnă, — ai zice: se schimbă vremea băiete. — Ar putea Asociațiunea noastră să aranjeze în folosul ei o asemenea zi de contribuție? Ar putea, da, dar cu rizicul... știu cu ce rizic nu mai spun...”

Cum poate bănuie cetitorul despre ce rizic a pomenit acel tînăr.

În această privință putem lua exemplul dele Maghiari ori cât de darnici ne-am numi. Numita Ligă e de cea mai mare însemnătate în educația poporului maghiar. Ea redă poporului său un mare număr de tineri și tinere; dă

creștere și creiază un izvor de trai ființelor menite pierzării, rămase pe drumuri.

Se mijloc ar fi mai nobil decât acesta? E altă cale mai bună pentru a spăla pata care se întinde cu civilizația de odată? Să uști lacrimi nevinovate, să întărești inimi slăbite, iată datorința creștinului. Să reduci numărul rău făcătorilor; să previi boala cleptomaniilor — iată datorința cetățeanului.

Aceste datorințe ni se impun și nouă Românilor. Nu avem și noi leghionul nostru de ființe ale întunerecului? Nu vor fi și la noi mame, cari își trimit „copii în lume”, sau lași prunci pe drumuri cu singura mîngăiere. „Dumnezeu să-ți poarte de grije”? Nu sunt condițiile de creștere la noi destul de modeste și defectuoase? Dar nu avem prin satele noastre sărace copii rachitici, cohetici, copiii părinților alcoolici predispuși a deveni pierdevară și paraziții societății? Avem de toate categoriile pentruca sărăcia e tovarăș de toate zilele Românului. Lipsa de hrană îndestulătoare precum și locuința Românului lipsită de lărgimea și lumina trebuincioasă sănătății ne dă un procent destul de mare de copii cari ar trebui ospitați în vreun azil.

Azil. Dar ce azil? Care să nu răpească sufletul, să nu schimbe legea și limba copiilor. Cu sănătate și creștere rațională să dăm copiilor bucuria de a putea spune când sunt mari: „sunt ce m'a lăsat Dumnezeu și ce mi-au fost părinții”.

Cine o fi filantropul care o să ridice azile? Se va zice: opinia noastră publică. Căci doar opinia publică ungurească a creat și susține „Liga pentru protecția copiilor”.

Dar publicul românesc dacă ar avea bani de dăruit, ar dăruie „Asociațiunii” care urmărește cel mai nobil scop. (Firește sarcina ar cădea tot în cărca „Asociațiunii.”) Noi, Românii oricât am ocoli cu planurile noastre tot la Asociațiune ajungem, cum ajunge părăiașul la matca rîului oricât ar rătăci în rotocoale pe câmpuri.

Evident cu cât contribuțiile sînt mai fregvente și mai mari cu atît e mai vrednică activitatea Asociațiunii. Ne cugetăm însă la comunele bisericesti cari ar putea contribui în măsură progresivă cu averea care o au, în casa „Asociațiunii”.

Știm că unele comune dau stipendii la băeți, cari studiază.

Altele dispun de averi considerabile fără să fecă o asemenea contribuție.

Cât va trece până la împlinirea acestei lipse — cine ar putea spune?

Până atunci însă și de atunci încolo tot spre noi învățătorii sînt îndreptate privirile părinților și ochii suferinzi ai copiilor setoși după lumină și sănătate. Din inimile noastre, a tuturor am putea ridica azilul cel mai corespunzător organizat. Pe lângă activitatea noastră școlară cea extra-școlară ar putea împrăști lumină și mîngăiere, de noroc și binecuvîntare.

La muncă!

Daniil Săroiu,
învățător.

Peste ușa casei mele...

Peste ușa casei mele,
Cu podmolul vărui,
Își apleacă ramuri grele
Liliacul înflorit.
Viță-mi crește la fereastră
Ieder pe pereți se trag,
Și-o senindatate-albastră,
Ca o mare-mi bate'n prag.

Un moșneag cu fața trează
Pe toiagu-i aplecat,
Trece când și când, să vază
Ce-a mai răsărit în strat.
Și-o mîdicuță, când e vreme
Calea somnului s'o bați,
Vine'n ușă să mă cheme —
Amândoi parcă-mi sînt frați.

Marica Cuntar

ceasta printre meseriașii și muncitorii români, cu concursul mai multor oameni de știință. Ideea salutară a dlui Tordășianu se va putea înfăptui fără mari greutate, deoarece bazele începutului sunt făcute deja prin aceste ședințe literari, cari urmăresc acelaș scop ca și universitățile populare, doar că nu sunt îndeajuns perfecționate.

Ședința se deschide prin ocazionala vorbire a dlui prezident Tordășianu, din care extrag unele lucruri mai importante. Domnisa, în primul rând, salută în termeni elogioși pe dl T. R. Popescu, funcționar la «Albina», care, fără a pregeta un moment, a venit în mijlocul nostru spre a ne prezenta o interesantă conferință, împreună cu veștile proiectografice despre frumsețile munților noștri, despre falnicii noștri Carpați, redându-ne natura în toată frumseța sălbătăciei ei. Vorbește apoi despre felul cum «Reuniunea sodalilor români» caută să eternizeze numele bărbatilor noștri cari au luptat pentru legea și pentru graiul neamului nostru prin fundațiuni filantropice, sau prin alte fapte umanitare. În legătură cu aceasta vorbește despre «Fondul Dr. P. Șpan», merit pentru întreținerea copiilor de Moți la meserii, și constată cu plăcere că publicul a înțeles însemnătatea acestui fond, care, prin contribuiri mărunte s'a ridicat până acum la suma de 650 cor. «Nu e mare această sumă, — zice dl Tordășianu, — dar e mare numărul celor ce au alegeat cu denarul lor, drept primos memoriei regretatului Dr. Pentru Șpan, care era povățuitorul și părintele Moșilor noștri». Anunță cu durere o nouă pierdere în sânul neamului nostru prin moartea valorosului Român Tit Liviu Albini, fost odinioară proprietarul institutului tipografic din Sibiu, membru ajutor al «Reuniunii sod. români» și cald sprijinitor al clasei de mijloc, care în timpul din urmă își ducea zilele muncind alături de consătenii săi în comuna Cut acest suflet bun și nobil.

Spune cum îndurerata sa mamă a trimis la adresa reuniunii o sumă mai mărișoară spre a o folosi într'un fel oarecare pentru ajutorarea celor nenorociți. Reuniunea a hotărât ca suma aceasta să se alăture sub numerea «Legatul T. L. Albini» la fondul episcopului N. Popa pentru masa învățăceilor meseriași din care să capete cel puțin o mâncare la zi, unul sau doi învățăcei meseriași din Cut sau din altă comună apropiată. Exprmă adânci mulțumiri îndureratei familiei Albini pentru fapta aceasta creștinească. Mai vorbește apoi despre meseriașii măștrii români din Sibiu, spunând cum numărul lor s'a înmulțit încă cu unul prin dl Coustantin Ban, măștru curelar, originar din Poiana, care și-a deschis atelier în casa proprie din strada S. Schmidt Nr. 7. Mai tratează unele chestii de interes general, iar la urmă declară ședința literară a V-a deschisă.

Punctul prim l'a format bucata «Declina lui Traian», predată, de corul cursului III pedagogie de sub conducerea harnicului pedagog Dragoș cu o răă precizie în fața publicului era înălțată alba pânză pentru schiopticon, iar din dosul ei se auzeau glasurile melodioase ale coriștilor dând fiori de plăcere tuturor celor de față. La sfârșit au fost răsplătiți cu frenți aplauze. Urmează apoi interesanta conferință cu proiecțiuni a dlui T. R. Popescu D-sa ne redă, — pe lângă frumsețile naturii, cu falnicii munți, cu piscurile lor înalte și prăpăstiile înfiorătoare, — mai multe portrete cu porturi românești din diferite ținuturi, care de care mai atrăgătoare.

Conferința dlui Popescu a fost ascultată și urmărită cu viu interes din partea publicului asistent. D-șoara Avrigeanu și Zinica Dopp au predat draguț dialogul «Doctora și advocata», după cari miit ca Elena Monda, a fost cât se poate de dragălașe în predarea unei poezioare de copii. Invățăceii I. Văcariu și V. Gavrilă, în sgomote generale de răs au predat comicul dialog «Neguțătorul și nărodul» de Anton Pan. Practicantul tiopograf I. Măgean cetește unele schițe de Caragiale. Urmează din nou corul pedagogilor cu unele doine duiioase și pătrunzătoare.

toare. Dl S. Șoima distrează publicul cu unele bucăți executate la citeră, după care din nou d-șoara Avrigeanu cu puternică voce de alt, cântă o doină dragălașe, iar dl Chidu execută și dlui unele bucăți de citeră. Urmează apoi d-șoara A. Veștemeanu, care cu vocea-i melo-dioasă și puternică de sopran și cu un farmec deosebit cântă unele doine jalnice »smulse din sufletul Românului»

Au mai fost și alte declamări, unele mai reușite, altele de începători, cari deocamdată îmi scapă din vedere.

După terminarea programului se soartază mai multe broșuri între participanți, iar prezidentul reuniunii, dl V. Tordășianu mulțumește publicului pentru participarea în număr atât de mare, și în special mulțumește dlui Popescu pentru clipele înălțătoare, procurate prin conferința d-sale și de-lară ședința închisă, anunțând viitoarea ședință literară pentru ziua de 29 Iunie n. c. *Correspondent.*

INFORMAȚII.

A R A D, 10 Iunie n. 1911.

— **Un nou colaborator prețios. Anunțăm cu bucurie cetitorilor noștri, că învățatul profesor dela Universitatea din Kopenhaga, dl Kr. Sandfeld Jeusen, cunoscutul filo român a intrat în șirul colaboratorilor noștri. Dl Sandfeld Jeusen a fost mai zilele trecute ales membru al Academiei Române. Distinsul profesor ne anunță colaborarea și prin următoarele rânduri:**

„Vă mulțumesc din inimă pentru trimiterea „Tribunei“, care-mi pare admirabil de bine condusă. Mai cu seamă numărul de Paște mi-a făcut o impresie de uimire și m'am bucurat din adâncul sufletului de spiritul serios și sănătos pe care l'am aflat într'însul. Primiți etc.

Din cauza sfintelor sărbători ale Rusaliilor, numărul următor al „Tribunei“ va apărea numai Marți noaptea, la orele obișnuite.

— **Starea sănătății regelui Carol.** Regele României de câteva zile e bolnav.

Cu privire la starea sănătății lui „Monitorul Oficial“ publică următorul buletin:

„M. Sa Regele a avut, noaptea trecută, un acces de colică biliară. Astăzi durerile au dispărut; starea generală este bună. Majestatea Sa va avea nevoie de câteva zile de repauz“.

„Agenția Română“ transmite următorul buletin asupra stărei regelui:

„Ușoara criză hepatică de care a suferit alaltăieri regele, nu s'a reînnoit. Majestatea Sa e acum cât se poate de bine. Se va odihni însă câteva zile și va pleca, probabil Marți la Sinaia.

Regina va pleca în aceeaș zi din Constanța la Chitila, unde o va aștepta trenul regal“.

— **Pregătirile pentru încoronarea din Anglia.** Eri s'au început în Londra, probele sărbătorilor, în cadrul cărora se va ținea încoronarea regelui George. Probele aceste zilnice se vor termina cu două probe generale, la cari va participa și perechea regală. Eri au probat urcarea în trăsuri, precum și

scoborârea. La trăsuri au fost înhămați caii, cari vor fi și la încoronare. În locul trásurilor regale, au fost însă trăsuri simple. Proba s'a ținut în zori, dar cu toate acestea, s'a adunat un public enorm pe străzi, să privească cortejul, așa că circulația devenea aproape imposibilă. Tot eri delegația Mary-i-lor engleze a predat reginei Mary drept cadou, un cekk în valoare de 250,000 cor. Suma aceasta regina o va da pentru scopuri de binefacere.

— **Logodnă.** D-șoara Elena Tocaciu din Hațeg, cu dl Valer Montani, funcționar la „Steaua Română“ în București, logodiți. Hațeg 21 Mai v. Sincerile noastre felicitări.

— **Pentru masa studenților români din Brașov** au intrat 20 cor. dela dl Dr. Iustin Cl. Iuga cu ocazia logodnei d-sale cu d-șoara Miți Lupan — în loc de anunțuri speciale. — Dl Dr. George Moroianu, atașat com. la legațiunea rom. din Viena, 20 cor.

Primească generoșii donatori sincerile noastre mulțămite. — Direcțiunea școalelor medii gr. or. rom. din Brașov.

— **Ioan Boeriu**, învățător pensionat în Gherla, a repauzat la 8 Iunie n. în vârstă de 71 de ani.

Odihniască în pace!

— **Maiatul școalelor române din Brașov** va avea loc în cas de timp favorabil Miercurea viitoare în 1/14 Iunie a. c.

— **Cutremurul de pământ din Mexico.** Am înregistrat ieri cutremurul din Mexico, dând după știrile laconice ce le aveam și numărul de 200 al vicțemelor, cari și-au pierdut viața cu surparea caselor. Ziarul „New-York Times“ aduce următoarele știri despre această catastrofă: În Zapotlan au murit cu această ocazie 500, iar pe întreaga întindere a cutremurului 1300 de persoane. În urma cutremurului s'a surpat și temnița Belem îngropând în ruine o parte a întemnițaților, prilejuind scăparea celorlora, cari s'au refugiat înaintea urmăririi. În orașul Mexico sunt 172 de morți. Paguba pricinuită e evaluată la mai multe milioane.

— **Conflictul sinodal din România.** Miercuri, la orele 4, a avut loc a doua ședință a sfântului sinod la care a participat și arhiereul Valerian, care fusese bolnav și s'a restabilit.

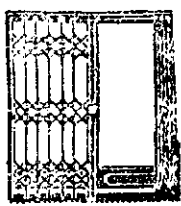
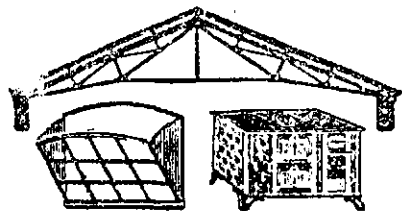
Ședința e prezidată de către I. P. S. Sa mitropolitul Pimen al Moldovei. A azistat și dl C. Arion ministrul instrucțiunii publice.

Mitropolitul primat luând cuvântul a făcut un lung rechizitoriu, cerând să fie recuzați mai mulți martori propuși de către episcopul de Roman. În urmă episcopul de Roman fiind întrebat de sfântul sinod să dovedească cele spuse, a declarat că va chema o serie de martori.

După o deliberare de 20 minute sinodul a admis în parte cererea mitropolitului primat, recuzând pe dnii C. Cornoși și Dr. Dimitrescu pentru motivul că aceștia s'au declarat fățiș adversari împotriva sa.

De asemenea au fost recuzați dnele Caty Varlam și Horvarth, ca fiind catolice, precum și dl Spiru Haret, fost ministru al instrucțiunii publice.

Sinodul a hotărât apoi ca de Vineri într'o săptămână să țină o nouă ședință în care să se judece procesul. Până atunci s'a numit o comisiune compusă din Arhieriei Meletie Gălățeanu, Calist Botoșeneanu și Sofronie Craioveanu care sub prestare de jurământ făcut la una din biserici să cheme pe toți mar-

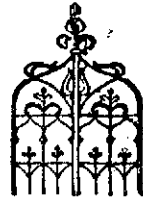
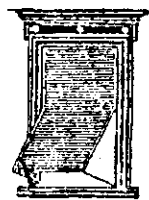

Szántó Dezső Nagyvárad, Szt. János-u. 25.

Iăcătuși pentru edificii.

Telefon 491. ————— Telefon 491.

Primul magazin Industrial de rolete de lemn din Oradea-Mare. — Atelier de ferărie. —

torii și să le ia declarațiile, deoarece aceștia nu pot participa în ședințele sfântului sinod care după canoane, sunt secrete.

Declarațiile acestora vor fi aduse apoi la cunoștința mitropolitului primat și episcopului de Roman.

S'a admis de asemenea ca dl Cornoș să nu figureze ca martor, de oarece s'a declarat inamic personal al mitropolitului primat, și au fost chemați ca martori toți membrii familiei Olimpia Vasilescu.

A fost chemat apoi episcopul de Roman, care luând cuvântul a declarat că va mai chema și alți martori a căror declarații sunt de mare importanță.

Ședința s'a terminat la orele 8 jum. seara.

— **Călduri mari în Londra.** Din Londra ne anunță că în urma insuportabililor călduri mai mulți oameni au murit de insolatie.

— **Marele circuit aviatc.** La 18 Iunie se începe circuitul aviatc aranjat de ziarul „Le Journal”. Până acum și-au anunțat șase-zeci de aviatori participarea. Meetingul acesta diferă întru câțiva de cele de până acum, prin fixarea timpului pentru aterisările necesare. Circuitul atinge orașele: Paris, Reims, Liege, Veulve, Utrecht, Breda, Bruxella, Calais, Douvres, Londra, Brighton, Amiens și Paris.

— **Alegera dela Félegyháza.** Impotriva alegerii justhistrului Holló Lajos la Félegyháza, partidul guvernamental rămas în minoritate a ridicat protest la Curtea cu casație.

Procesul a avut loc, s'au interogat mulțime de martori, a făcut declarații, sub jurământ, deputatul ales și azi ar fi trebuit să se publice sentința.

Înainte de publicarea sentinței însă, petiționiștii au anunțat că-și retrag petiția.

Curtea de casație a luat act despre această anunțare și a sistat procesul, condamnând petiționiștii la plățirea numai de 30.800 cor. cheltuielii de proces.

Alegerile din Austria. Campania electorală, cu cât se apropie ziua alegerilor, cu atât devine mai agitată. În cursul zilei de ieri au avut loc chiar încăierări.

În circumscripția Döbling creștini-socialii s'au încăierat cu liberalii. A trebuit să intre vină poliția.

În circumscripția Wieden desemenia s'au încăierat creștini-socialii cu liberalii, iar în circumscripția Rudolfshöhe s'au încăierat socialiștii cu creștini-socialii.

— **Înmormântarea lui Rouvier.** Azi se va face înmormântarea lui Rouvier, fost ministru al Franței. Soția sa a cerut asistența bisericii, dar metropolitul a declarat, că de oare-ce cabinetul ultim al lui Rouvier a adus desfacerea bisericii de stat, biserica nu va ceremonia actul înmormântării. Tot odată a interzis participarea preoțimii la înmormântare. Cu toate acestea a prevede o impozantă manifestare de doliu a populației Parisului.

— **Vipera.** Din Deva ni-se comunică: Pe când păștea vitele, copilul de 9 ani Avram Loca din Banpotoc a zărit îndreptându-se spre el o viperă. Ne mai având vreme să se poată retrage dinaintea ei, vipera la mușcat de un picior. Copilul nu și-a pierdut prezența de spirit și aducându-și aminte că în școală a învățat ce trebuie să facă omul în astfel de cazuri, și-a luat cureaua și și-a legat piciorul strâns, deasupra mușcăturii, oprind astfel circulația sângelui. Apoi mai mult târându-se a luat-o spre casă, de unde a fost transportat la spitalul din Deva. Starea copilului, nu este periculoasă.

— **Rentă pentru un serviciu de porcelan.** Ziarele franceze publică întâmplarea următoare, povestită de milionarul Gustav Rotschild.

În colecția obiectelor de artă a casei Rotschild din Paris se află și un serviciu de porcelan, care își are povestea lui. Un tiner artist, moștenise acest serviciu dela o bunică a lui.

Predându-i-se moștenirea s'a dus să o prețuiască. I-s'a spus că valorează cincizeci de mii de franci, și că în Paris există numai un

singur om, care poate da acest preț. Omul acesta este Gustav Rotschild. Tinerul artist s'a gândit s'a răzgândit și într'o bună dimineață se și pomenește la palatul milionarului, travestit însă în un moș bătrân.

I-a istorisit lui Rotschild întâmplarea cu moștenirea și i-a propus să-i cumpere serviciu, dându-i o rentă anuală de 4000 de franci, — până la moarte. Rotschild s'a învoit și târgul a fost încheiat momentan. De atunci artistul primea regulat suma de 4000 de franci, până când odată, primește anunțul, că Rotschild voiește să-i facă o vizită.

S'a cam crucit și milionarul, de puterea de viață ce rezistă în acest bătrân care nu mai murea odată. Artistul aștepta vizita, travestit iar în bătrân. Rotschild intră, dar totuși i se păru ciudat, că vede pe bătrân mai în putere ca cu zece ani înainte, mai robust, mai bine legat. A întrebat dar pe bătrân, că de câți ani este? Artistul nevoind să mintă, și-a luat peruca, și-a aruncat barba și mntățile și astfel arătându-se în muștra naturală i-a răspuns că de 30 de ani. Lui Rotschild i-a plăcut mult gluma aceasta și a răs din inimă de festa jucată de artist. A plătit mai departe... Prețul plătit se ridică până acum la suma de 80 mii franci.

— **Dramă familiară.** În satul Dios-jenő, comitatul Nogradului s'a întâmplat o zguduitoare dramă familiară. Lucrătorul, Ioan Kossuth, pierzând în niște afaceri mica sa avere, și-a omorât întreaga familie, de disperare. Deja de dimineața părea că se ocupă cu acest gând. S'a îmbrăcat în haine de sărbătoare, a făcut o scurtă preumblare prin sat, apoi s'a reîntors acasă, și în furia cum era, și-a scos revolverul din buzunar, descărcând două gloanțe asupra soției sale, care văzând pericolul, nu și-a pierdut totuși prezența de spirit și s'a ferit dinaintea armei. Glonte a perforat brațul. Sa repezit în momentul când bărbatul ei voia să mai decare în for, asupra lui și îmbrâncindu-l a putut scăpa din casă, de unde s'a refugiat la o vecină. Bărbatul a alergat după ea, dar aflând ușa încuiată a casei vecinei s'a reîntors, și intrând în odaia, unde era cei doi copii ai lui, unul de 7 celălalt de 5 ani, i-a luat pe rând în brațe, și ridicându-i în o mână i-a împușcat pe amândoi. Apoi și-a tras un glonte în temple, — murind momentan. Medicul sosit la fața locului, a constatat moartea celor 3 nenorociți. — Femeia e în afară de orice pericol.

x **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Csnădiei Nr. 30, Telefon 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu și, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea se execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverenzilor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

x S'a deschis Filiala neîntrecutei fabricii de ghețe anatomice Moskovits. Arad, Piața Libertății Nr. 18.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I
În fața palatului administrativ (comitatului)

Mișcare culturală și socială.

— Petreceri, concerte. —

17 Iunie n.

Brad: Producțiune teatrală urmată de joc, în pavilionul din grădina hotelului „Coroana”. Se va juca „Mărul”, dramă în 2 acte de Z. Bârsan și „Cărlanii”, vodevil de C. Negruzzi.

Inceputul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Pentru tovărășii. Asociațiunea pentru cultura și literatura poporului român, primind dela marele Vasile Stroiescu un dar de 50 mii pentru sprijinirea mișcării cooperative, — a însărcinat pe redactorul „Tovărășiei” dl Vasile C. Osvadă să meargă în diferitele părți ale țării și apoi în România și Bucovina, ca să studieze la fața locului felurile tovrășii, și apoi întors acasă, să facă raport amănunțit și să prezinte un plan de lucrare cooperativă (prin tovrășii).

Dl V. C. Osvadă va face această călătorie de studiu în jumătatea a doua a lunii Iulie și întâia lui August.

Tovărășii și bănci românești nouă: În Reșinar, lângă Sibiu, s'a înființat institut de credit și economii, ca societate pe acții cu un capital de 30 mii cor. și cu numirea „Andreiana.”

În Șura mare s'a înființat o tovrășie de credit.

În Șag (Felsőszék), s'a înființat o tovrășie de credit.

În Reșița s'a înființat un institut de credit și economii, ca societate pe acții cu un capital de 150 mii cor. și cu numirea „Berzava”.

În Reghinul săsesc s'a înființat banca populară, ca societate pe acții cu un capital de 100 mii cor. și cu numirea „Cerbul.”

Ce-o mai fi și asta? Cetim în o gazetă ungurească din Budapesta, că »Reuniunea prăsitorelor de vite» din comuna Vălișoara a hotărât liquidarea.

Cine i-a pus la cale pe Românii din Vălișoara așa de bine, ca să ajungă unde au ajuns? Ce-au vrut să ajungă și cu cine au stat în legătură?

Am dori mult să știm, ca să învețe și alții din pășania Vălișorenilor. »Tovărășia».

Scumpirea tabacului și a țigărilor. Cu încetare dela 1 Iulie 1911 atât tabacul cât și țigările se vor scumpi simțitor. Numai cavendișul (burnot, băgăul) nu va fi mai scump.

Urcarea de preț la tabacul pentru pipă se face așa că deși pachetele vor fi mai mici prețul va rămânea tot acelaș. Tabacul de specialitate și pentru țigări va fi mult mai scump — cu deosebire sortele de tabac, adus din alte țeri.

Țigaretile se vor vinde cu prețurile următoare:

	a fost cu:	va fi cu:
Drama	1 fil.	2 fil.
Magyar	1 "	2 "
Hölgy	3 "	4 "
Hertegovina	3 "	4 "
Memphis	4 "	5 "
Princessas	4 "	5 "
Sultan	4 "	5 "
Stambul	5 "	6 "

Țigările de foi se vor vinde bucata de țigară lungă (hossu) care a fost cu 3 fileri, va fi cu 5 fil., țigară scurtă (rövid) care a fost cu 5 fil. va fi cu 6 fileri.

	a fost cu:	va fi cu:
Portorico	7 fil.	8 fil.
Virginia	10 "	12 "
Cuba	10 "	11 "
Trabuco	16 "	18 "
Britanica	14 "	16 "
Regalia-Media	16 "	18 "

Știind că statul încasează dela fumători an de an zeci de milioane cor., această urcare

de preț, la întâia vedere neînsemnată — va scoate din pungile fumătorilor multe milioane, care în cea mai mare parte vor fi cheltuite tot atât de nebleznic, cum de fără rost sunt date.

BIBLIOGRAFII.

Istoria partidelor politice în România, de A. D. Xenopol. Volumul I și II.

Savantul istoric din Iași, d-l A. D. Xenopol a scos acum de sub tipar o nouă și voluminoasă lucrare istorică cu titlul de mai sus. D-l Xenopol a cetit zilele astea la Palat Regelui Carol părți din merituosa sa lucrare.

Vom reveni asupra valoroasei opere, reproducem de astădată cuvintele cu cari d-l A. D. Xenopol își introduce subiectul:

Am scris istoria Domniei lui Cuza Vodă, după cum cred eu, în chip absolut obiectiv, cu toate că era istorie contimpurană. Acuma înfățișez o nouă lucrare încă mai expusă primejdiei subiective, asupra partidelor politice dela ivirea lor în viața românească până în zilele în care trăim. Gândesc însă că voi putea ocoli stâncile ce-mi stau în cale; căci sistemul meu în expunerea trecutului îmi dă puțința a o face. Nu apăs în bine sau în rău nici persoane nici evenimente, ci caut numai să stabilesc faptele pe cât se poate mai potrivit cu adevărul și să le înălțesc pe firul cauzalității. Apăsura morală a acestor fapte și a celor ce le-au săvârșit e treaba cetitorului căruia istoricul trebuie să-i expună, limpezit și lămurit, materialul dezvoltării, lăsându-i deplina libertate de apăsura. Cu acest sistem de a înfățișa istoria se poate înălțura pericolul părtinirii pe care acel ce apăsura împerejurările nu-l poate încunja în nici un chip, ori câtă simțință și-ar da spre a face; căci simplul fapt al apăsurii într'un sens deșteaptă împotrivire în cetitorii cu păreri deosebite, pe când expunerea faptelor și a lor înălțuire ne putând fi tăgăduite, meritul sau demeritul lor și deci și acel al autorilor lor reiesă dela sine. Apoi să se bage de seamă, că chiar atunci când credem că apăsura cu nepărtinire, uităm adeseori că măsura acestei judecări o luăm din vremile și după ideile noastre, spre a o aplica pe vremi și idei cu totul altele, ceea ce iarăși este o nedreptate pe care o comitem față cu trecutul; și dacă este învoit unui profan să nedreptățească timpurile dispărute, unui istoric nu-i poate fi îngăduită o asemenea abatere.

Ce este însă un partid politic? Iată o întrebare ce pare la prima vedere ușoară de rezolvit, dar care în realitate este cu mult mai complicată decât s'ar crede.

Se aude adeseori vorbindu-se la noi, că nu am avea partide politice în adevăratul înțeles al cuvântului, ci numai grupări de interese personale, cari nu înțlesc la altceva decât la realizarea principiului: «Scoală-te să mă pun eu». Se stabilește deosebirea între viața noastră politică și cea a țărilor înaintate, prin faptul că acolo ideile deosebesc pe oameni în steaguri politice, pe când la noi ele ar fi înlocuite cu interesul individual.

Această deosebire este de sigur neexactă; căci tot interesul individual este, în ultima analiză, calea pe care se îndreaptă viața politică în toate țările din lume. Așa bunăoară, când în Anglia se dădea luptă pentru libertatea comerțului grânelor, ce alta decât interese individuale împingeau pe o mare clasă a poporului englez, a cere desființarea taxei de intrare a supra grâului; anume interesele lucrătorilor din fabrici de a avea pâine mai ieftină; și mai mult încă a celei ale patronilor cari voiau să obțină puțința reducerii salariilor pe baza acestei ieftiniri, și deci condiții mai lesnicioase de producere și de concurență? În Germania, actualii agrarieni și politica exagerat-protectoristă la care acest partid a împins pe guvernul împărăției, ce caută ei altceva, decât apăsura intereselor lor individuale, perclitate prin importarea grânelor străine? Și industrialii cari li-se opun, ce sprijină ei altceva, decât tot interesele individuale ale clasei lor? La noi antisemiții din ce alt motiv luptă ei contra Evreilor, decât pentru a păstra sau recăștiga pozițiile economice individuale, pierdute prin năvălirea și întărirea tot mai mare a acestui neam străin? Se înțelege că omenirea nu este condusă numai de pântece în făurirea soartei ei, și că deci nu numai luptele economice se vor resfrânge în partidele politice, ci și altele, acele pentru bunurile înalte și culturale; că deci partidele politice se vor putea diferenția și pe baza acestor din urmă factori ai civilizației. Astfel partidele

protestanților și a catolicilor în timpul războaielor religioase, și chiar astăzi partidul catolic în Germania și în Franța; partizanii egalei instrucții între sate și orașe și potrivnicii acestei păreri; partizanii bisericilor de stat și acei ai cultului liber; partizanii libertăților publice și acei ai resfrângerei lor în diferite grade și nuanțe, și așa mai departe.

Aceste interese materiale sau morale cari se înfățișează ca acele ale unor clase de oameni nu sunt în realitate decât totalizarea intereselor individuale, ale tuturor membrilor ce fac parte din clasa de care e vorba. Protestanții cereau libertatea cultului ca clasă, fiindcă fiecare protestant avea nevoie de această libertate; socialiștii cer o nouă împărțire a produsului muncii, pentruca fiecare membru din partidul lor speră a trage un folos individual din noua împărțire. Aceste interese individuale comune unui grup, mai mult sau mai puțin restrâns alcătuiesc substratul pe care se înalță grupările sau partidele politice.

Partidele politice însă se alcătuiesc nu numai din reprezentarea acestor interese individuale, totalizate în interese de clase. Pe din sus și pe din jos ele primesc adaosuri de elemente străine care le întăresc organismul. Adeseori în stratul lor conducător se văd oameni străini de aceste interese, și să întâlnească — și încă destul de des, pentru onoarea omenirii! — minți și inimi superioare cari iau apăsura unor interese ce nu sunt ale lor, ba cari le sunt chiar protivnice. Așa când Richelieu, deși cardinal catolic, menținu libertatea protestanților; când în ședința din 4 August 1789, nobilii și burgezii din adunarea națională franceză se lăpădară de bună voie de privilegiile și de corporații; când partizanii unirei din Moldova jertfeau patria lor mai restrâns pe altarul României viitoare — în toate aceste cazuri, acei cari au condus mișcările nu făceau parte, prin interesele lor individuale, din curentul ce reprezentau. Cu toate acestea ei au pus umărul la realizarea acelor interese cari erau protivnice propriei lor bune stări.

Pe lângă aceste elemente conducătoare cari pot, dar nu trebuie numai decât să facă parte din masele reprezentate, se adună sub steagul unui partid și alte elemente atrase de alte împrejurări și mai ales de nevoia zilnică existenței, pe care o pot ocroti mai curând sub un partid, decât sub celalalt. Din năzile cari atrag mai ales oamenii străini într'un partid, nu este nici una mai puternică, decât perspectiva funcțiilor statului și a altor foloase ce pot fi împărțite de guvern partizanilor săi. Dar aceasta nu există numai la noi în țară cum se crede de obicei, ci și în altele cu mult mai multe și cu mai multă varietate de îndelniciri, decât România. La noi în țară, din motive istorice cunoscute, acest mijloc de recrutare al partizanilor politici a prins cu deosebire rădăcină, și de aici s'a ivit ideea cea falșă, că la noi partidele nu ar fi decât grupări de indivizi cari caută să se suplateze unii pe alții în slujbele statului.

Dar așa să fie oare? La noi nu sunt interese agrare și interese ale născăndei noastre industrii? Nu sunt partizani ai instrucției nețărâmurite a țaranului, și protivnici ai acestei idei? Nu sunt protivnici ai Evreilor, și sprijinitori ai egalei lor îndreptări cu Români? Nu sunt partizani ai unor libertăți încă mai exagerate decât acele pe care le avem astăzi, și de acei cari cer resfrângerea lor în interesul ordinii? Nu sunt apăsurați ai unei emancipări cât mai depline a țaranului, și partizani ai unei propășiri cumpenite a acestei clase, și așa mai departe?

Apoi toate aceste idei isvorite din interese individuale totalizate în interese de clasă, pot ele să se rezolvă numai în celelalte interese individuale, funcțiile și emolumentele procurate de guvern?

Este inviderat că se face un amestec între interesul pe care-l încheagă partidele politice și care are totdeauna la temelie interese individuale, însă de acele ce pot fi generalizate la o clasă întreagă, și modul cum unii membri se recrutează pe baza interesului individual special fie căruia și care nu poate fi generalizat ca interes de clasă. Și la noi sânt partide politice în adevăratul sens al cuvântului, și dacă se poate găsi o deosebire între constituirea lor și aceea a partidelor din Apus, aceasta nu poate sta decât în împrejurarea, că la noi proporția intereselor, curat individuale este mai mare decât în țările Apusului.

Se înțelege că nu toate curentele din viața unui popor, chiar când au de țintă viața politică, dau naștere îndată ce se ivesc — la partide politice.

Pentru ca înmănușierile de cugete să deie ființă unor asemenea partide, se cere numai decât ca ideile să se coboare din sfera intelectuală către aceea a voinei și să devină îmbolditoare de fapte; căci politica se mișcă pe părtaia puterii în conducerea oamenilor, și deci nu poate fi gândită fără imbinarea ei cu mijlocul de a realiza puterea — adică cu fapta. Așa bunăoară la noi ideea unirei Moldovei cu Muntenia a dat naștere la două partide, acel al uniuniștilor și acel al separatiștilor, care ambele au luptat pe țărâmul vieții reale, până când acel dintâi învingând au ajuns să deie naștere României actuale.

Din potrivă ideea unirei tuturor Românilor nu a dat încă naștere la un partid politic, de oarece ea plutește numai în sfera ideală — și nu s'a coborât pe pământ, pentru a lega cugetele în o lucrare de fapt care să urmărească această țintă. Se tinde numai la păstrarea unității neamului prin menținerea bazei etnice a talentelor menite să-i îmbogățească gândirea, și fără îndoială și în vederea unor formații politice viitoare cu puțință. Acuma însă ideea unirei Românilor nu au intrat încă în faza ei politică. Liga culturală nu este un partid politic.

Antisemitismul ar putea da naștere unui partid politic. Totuși până acum el a fost reprezentat mai mult de unele individualități din toate partidele, decât a fost înghesbat în un partid politic deosebit. Numai în partidul Frațiunii și în vremile de tot nouă, în partidul naționalist s'a manifestat ideea antisemită, opunându-se la o schimbare în fapt a situației Evreilor care tind să pună mâna pe cetățenia română.

Tot așa și feminismul nu a ajuns încă la noi, ca în Anglia, sau mai mult încă în coloniile ei, sau ca în Finlanda, un partid politic, fiindcă la noi partizanii emancipării femeii tind cel mult la schimbarea legilor civile, care ocârmuesc poziția lor față cu bărbatul, mai ales în privirea averii: dar femeile nu caută împărțirea lor la viața statului, la care nu se gândesc încă.

Asupra folosului ce-l poate îndruma cercetarea noastră, băgăm de seamă, că în haosul de învinuiri, de păreri neintemeiate, de povești scornite fără nici o îndreptărire asupra faptelor și mai ales asupra oamenilor noștri politici, o expunere care va căuta să restabilească adevărul de atâtea ori zcruncinat, și care va înfățișa fiecare fapt și fiecare autor, pe cât e omeneste cu puțință, așa cum a fost, poate avea o însemnatate pentru curățirea și înălțarea vieții noastre politice; căci a sosit timpul ca înverșunarea ce este nepărat legată de luptele pe acest țărâm să se mai înblânzească, și să introducă cumpăna dreptății care trebuie să cântărească toate faptele privitoare în viața statului și a societății — și în jocul partidului politic. Aceste într'adevăr nu trebuie să uite, că ținta ce au de urmărit cu toate împreună este, la urma urmelor, tot numai întărirea și înflorirea neamului.

A. D. Xenopol.

Noua Revistă Română de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu-Motru a apărut cu următorul sumar:

Noutăți: Pentru „Românul” din Arad.—Cazul d-lui agregat Dr. Șumuleanu.

Cestiuni actuale: C. Rădulescu-Motru. Criza bisericească.

Cestiuni sociale: Artur Gorovei. Pe urmele răscoalelor. (Insemnări din călătorie). C. Sudețeanu. Tendințele utilitariste ale evoluțiunii morale.

Psihologie: I. Nisipeanu. Psihologia grabei. **Istorie Medicală:** Dr. Florea Simionescu. **Medicina la Romani înaintea imperiului.**

Literatură: E. G. Decusară. Scrisori din Paris.

Discuții: Octavian Goga. Ce e „Tribuna zilelor noastre”?

Insemnări: Cazul profesorului Chiricescu. — Politica și afacerile. — O Frăulein subversivă. — Sinaia și Constanța.

Revista Revistelor: Luceafărul. — La Nuova Antologia. — La Critica. — Revue Bleue. — Les Annales.

Memento.

La Bibliotecă „Tribunei” se află de vânzare **Dr. Onisifor Ghibu, Cercetări privitoare la situația învățământului nostru primar și educația populară à Cor. 1 plus 5 fil. porto.**

Tablourile lui Grigorescu în Arad.

La Bibliotecă Tribunei se află de vânzare 20 de reproduceri după tablourile celui mare pictor român **Grigorescu.**

Fiecare tablou costă cor. 2-50 + porto poștal. Mărimea e (cu carton cu tot) 30 cm. lățime și 40 cm. lungime:

Ilustrate românești. Librăria „Tribuna“ a editat o serie de 12 bucăți de ilustrate frumoase reprezentând porturile dela balul costumat din Arad.

Bucata costă 24 fileri; Seria de 12 ilustrate 2 coroane 50 fileri; 50 bucăți 9 coroane; 100 bucăți 16 coroane.

O frumoasă ilustrată e și cartă postală reprezentând pe dl Octavian Goga alături de primul nostru aviator dl Aurel Vlaicu. Bucata 16 fileri; 50 bucăți 7 coroane; 100 bucăți 12 coroane.

»Călușerii«, dela balul costumat din Arad bucata 14 fileri; 50 bucăți 6 coroane; 100 bucăți 10 coroane.

La Librăria Tribunei din Arad, se pot căpăta

**propise (corecte)
de examen.**

100 bucăți Cor. 1.20 + 20 fil. porto postal.

Tot aici se pot comanda și cărți pentru premii școlare cu rabat convenit.

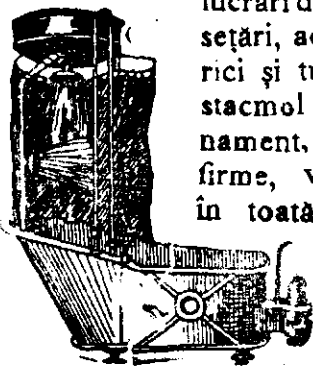
Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și c. u.

BEISZ
MIKSA
fabrică de
MOBILE

în
Oradea-mare-Nagyvárad
Calea Rákoczi-ut No 14.
(Lângă Apolo)

Sàska Sàndor tinichigiu
Braşov—Brassó, Vasut-u. 28.

Pregătește în atelierul său cu motor electric totfelul de lucrări pentru zidiri, lucrări de tinichea, înfrumusețări, acoperire de biserică și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru ornament, precum și pentru firme, vane de scaldat în toată mărimea, ș. a. Toate comanda se execută prompt și cu punctualitate.

LUCZA JÓZSEF
atelier chimic p. curățitul hainelor
Szeged, Laudon-u. 9.

PRIMEȘTE :
vopsirea și curățirea hainelor bărbătești femești de copii și preoțești, postav, de mobile, haine de doliu etc. Mai departe primește curățirea penelor de pat, cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf. Comanda din provincie se efectuează imediat.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele

și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva cărui oamenii să și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințos, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al **Dr.-ului PALOCZ, medic de spital, specialist (Budapesta IV. Muzeum Körut 13. unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.**

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice **dr. PALOCZ** vindecă deja de ani de zile repede și radical cu **metoda lui proprie de vindecare**, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifilice boalele de țevă, bășică, nervi și șira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. **Pentru femei e sală de așteptare separată și esire separată.** În ceea ce privește cura, departarea nu este pedică, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). **Limba română se vorbește perfect.** După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite ficăruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.

Tratament și cu Salvarsanul Ehrlich 606.

Adresa: **Dr. PALOCZ**, medic de spital, specialist în Budapesta, dela 1 Noemvre IV., Muzeum-körut 13.

Mihail Eminescu:
Lumină de Lună
Poezii.

Apărute sub îngrijirea lui I. Scurtu.
Prețul 2 Cor. + 30 fil. porto.
Se poate procura dela Librăria Tribunei.

Leon Tolstoi.

32

RĂȘBOIU ȘI PACE

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Prințul Vasile și Catișa se mai desmetecită, și o urmară în camera bolnavului. Peste puțin Catișa se întoarce; fața ei era palidă și aspră, buzele strînse. La vederea lui Pierre toată reavoința ei izbucni în aceste cuvinte:

— Da, joacă comedia, joacă... par'că nu te așteptai să...

Suspinele o înceară și se îndepărtă ascunzându-și fața în palme.

Prințul Vasile se întoarce la rîndul său. Așa ajuns lângă canapeaua unde ședea Pierre, și căzu pe dânsa ca un om bolnav; era livid și bărbia i-se clătina, dinții îi clănțăneau ca de friguri:

— Ah! amicul meu, spuse el strîngînd brațul lui Pierre.

Pierre fu izbit de accentul de sinceritate și de slăbiciunea vocii lui; așa ceva nu mai văzuse.

— Păcătuim, înșelăm, și pentru ce? Am trecut de șaiszeci de ani, amicul meu... Da, moartea, pune la toate capăt... moartea... ce groază!...

Și izbucni în plîns.

Ana Mikhailovna apără și ea, și apropiindu-se de Pierre cu pași încetiși și măsurăți, murmură: Pierre!

El o privi pe când o săruta pe frunte, uitându-se lung în ochii ei plini de lacrimi.

— S'a dus...

Pierre urma s'o privească pe deasupra ochelariilor.

— Haidem, te voi conduce eu, încearcă de plîngi... nimic nu ușurează ca lacrimile...

Și trecu cu dânsul într'o sală întunecoasă, unde Pierre simți mulțămirea de a fi scăpat de orice priviri curioase. Ana Mikhailovna îl lăsă câțva timp singur, și după ce se întoarce, îl găsi... dormind, cu capul răzimat de mână.

A doua zi ea îi spuse:

— Da, scumpul meu, e o mare pierdere pentru toți. Nu vorbesc de d-ta. Domnul te va susține, ești tânăr, vei fi stăpânul unei averi colosale. Testamentul n'a fost încă deschis, dar te cunosc prea bine ca să-mi închipui că te va face să-ți pierzi capul; numai că vei avea noi datorii de împlinit, trebuie să fii bărbat.

Pierre o asculta liniștit.

— Intr'o zi poate... mai târziu, îți voi povesti. În sfârșit... dacă n'aș fi fost eu acolo, cine știe ce s'ar fi întâmplat. Unchiul îmi făgăduise, chiar alaltăieri, că nu'l va uita pe Boris; dar n'a avut vreme să și mai aducă aminte de noi. Nădăjduesc, scumpe prietene, că vei îndeplini voința tatălui d-tale.

Pierre care nu înțelegea ce-i spunea, roși și tăcu incurcat.

După moartea bătrînului conte, prințesa se întoarce în casa lui Rostov, ca să se mai odihnească o leacă. Așa sculată, povesti prietenilor și cunoștințelor sale, în cele mai mici amănunte, incidentele acestei nopți. Contele, spunea ea, a murit; cum ar dori și ea să moară!... Sfârșitul său a fost adevărat creștinesc, și cea din urmă întrevvedere dintre tată și fiu a fost așa

de înduioșătoare, încât nu și poate aminti de dânsa fără emoțiune. Nu știai, zău, care din doi a fost mai admirabil în aceste momente solemne: tatăl, care a avut un cuvânt pentru fiecare și a arătat o dragoste adâncă pentru Pierre, ori fiul, care nimicit de durere, se căznea să și tie cumpărat în fața agoniei tatălui său... „Scenele acestea sunt dureroase, dar fac și mult bine... Îți simți sufletul mai curat lângă astfel de oameni — adăogă ea. Apoi mai povesti, criticând purtarea prințului Vasile și a prințesei Catișa, dar încetîșor, la ureche, sub promisiunea de a se păstra în secret.

XXV.

La Lisigory, domeniul prințului Nicolae Andreevici Bolkonsky, se aștepta în fiecare zi sosirea tânărului prinț Andrei și a soției sale, dar așteptarea aceasta nu schimba întru nimic viața obișnuită a bătrînului prinț, poreclit de un anume mediu „regele Prusiei” General șef al împăratului Paul, care îl exilase pe moșia sa din Lisigory, unde prințul trăia retras, cu fiica lui și cu dama ei de companie, dna Bourrienne. Noua domnie îi deschisese porțile exilului, dându-i dreptul să locuiască în cele două capitale; dar el se încăpățâna a nu și mai părăsi moșia, declarînd că cele o sută cincizeci de poștii ce-l despărteau de Moscova puteau fi foarte ușor parcurse de cei cari doreau să'l vadă și că el n'avea nevoie de nimeni și de nimic.

(Va urma).

„VICTORIA“

Institut de credit și economii în Arad.

CONCURS. Publicăm concurs cu termin până la 30
pentru**4 practicanți**

Institutul nostru.

Concursul să admit numai absolvenți
școlilor comerciale, cari vorbesc și scriu
românește și ungurește și cari sunt în-
vățați să-și prezinte petițiile în persoană.Condițiile și celelalte drepturi și datorințe
sunt normate în regulamentele și hotărârile
Institutului.

Arad, 7 Iunie 1911 nou.

Direcțiunea Institutului.

AVIZ!Cine dorește a face cură la băile din
„Carlsbad“ și a eși mai eștin să se adre-
zeze la I. H. în Pankota (Aradm.) poste
stante.**Wällischhof**

Stabiliment de hidroterapie și sanatoriu

Organizat conform tuturor recerșințelor mo-
derne; dietetică după sistemul Dr. Lahmann;
băi de aer, de soare, de abur, de aer cald,
de acid carbonic, de oxigen, de radium,
băi medicinale și electrice, gimnastică etc.)30 minute depărtat de la Viena în regiune romantică
și sănătoasă. Indicat la toate boalele nervoase și cele
de schimbului organic (neurasthenie, histerie, amemie,
diabet, diathesă urică, reumatism, boale de stomach
și de intestine etc.)

Cură de slăbire și îngrășare.

Stabilimentul nu se primesc morboși de boale infec-
țioase și boale psihice.

Posta: Maria-Enzersdorf bei Wien.

Telegrame și telefon: Wällischhof-Giesshübl bei Wien.

Cu prospecte și cu detaluri stă la dispoziție
direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius, Sturza.

ANUNȚ. La proprietarul Ioan Popescu în
Magyarád se află de vânzare în
cant mare și mic:**vin vechiu și nou**

de Măderat.

**Cancelarie administrativă
și birou de informațiuni
în Budapesta.**Procur și dau informațiuni în toate afacerile
procesuale, extraprocusuale, administrative și co-
merciale, mijloacesc împrumuturi personale, hipo-
otecare și amortizaționale ieftin și în scurt timp;
mijloacesc cumpărări, vânzări, exarendări de bu-
nuri, mașini motoare și alte rechisite economice;
finanțez parcelări de moșii, exoperez ajutoare de
stat pentru preoți, învățători, școale și pentru
cumpărare de izlaze și pășuni; efeptuiesc totfel-
ul de comande comerciale eventual și la bursă
prompt, pe lângă taxe moderate și anticipația
pentru corespondență.**Dr. Constantin Manea,**

advocat diplomat

VIII., Aggteleki-u. 10., I. 7. Telefon 171-27.

ANUNȚ. Pentru prăvălia mea de băcănie în mare
și detail**caut un învățacel.**Ofertele sunt a se trimite firmei Con-
stantin Țăran, Temesvár, Gyárvaros,
Fótér.**Garnituri de trierat cu abur.**4-6-8-10 HP (cai putere) diferite spe-
cialități, locomobile automate, și trieră-
toare și locomobile cu abur, pelângă
rate de 4-6-8-10 ani și prețurile cele
mai moderate, se află în asortiment bogat
la magazinul fabricii de mașini agricole:**Frații Friedrich
Timișoara.**

Luăm garanță ca și fabricanții la mașini noi.

Agenții se plătesc.

Cereți oferte.

Serviciu prompt.

Local de prăvălie. In Nădlac (Nagylak) de închiriat din
1 August, în casă nouă, pe piață peste drum
de biserica românească și sârbească, în locul
cel mai bun, posibil din centrul românesc
și fără concurență. Ocaziune rară! Locali-
tate mare cu rolouri de fer, alături maga-
zină și odaie de locuit. — Ofertele să se
adreseze Dlui Pavel Roșuțiu, Nagylak, la
banca »Nădlăcana«.**In atenția celor ce
zidesc case!****TEODOR CIOBAN
ZIDAR DIPLOMAT ȘI ARHITECT
ARAD, Deák Ferenc-u. 20/a.**Cu onoare încunoștințez onor. public, că
în bransa arhitectonicăexecut totfelul de întreprinderi de trans-
formări de zidiri vechi, repararea de biserici
române și școli, precum și zidirea lor.

Cu planuri și bugete servesc la cerere.

Comande primesc atât din loc cât și din
provincie. Prețurile-s foarte moderate.

Cu stimă:

Teodor Cioban.

Nou! Modern!**S'a deschis**librăria, papităria și magazinul
de note muzicale**Geza Décsi**Strada Forray (Palatul Hunyady
lângă firma Brunner).**LOCALITĂȚILE BALNEARE****BUZIAS****(MUSCHONG)**

(NAUHEIM-UL UNGURESC)

Cele mai bogate isvoare radioactive de acid carbonic,
săruri și fer, între ele și trei geysiri.Clipa pe teritorul de 120 de holde al parcului, unde
se află localitatea, este domoală și bogată în ozon.**Cură de scaldă și de beut.**Loc balnear specific, pentru boale de inimă, cu toate
mijloacele de terapie la vindecarea defectelor de
inimă și a vaselor sanguinice.Are băi naturale, sărate bogate în acid carbonic. Pentru
exerciarea respirației servește promenările drepte și
din ce în ce mai ridicate. Institutul Zander-Labora-
toriu, Röntgen în aranjament perfect pentru cvialiali-
uni de arsenic și cură de lumină.Loc balnear pentru boale de femei, de beșică și ri-
nichi, podagră și boale de sânge.Băi în edificiu nou, basîn de înotat, hidroterapie, băi
de nămol. — Bucătărie dietetică, orchestră splendidă,
concert, teatru de vară promenăzi întinse, loc de tennis.Medicul ofi- Dr. Juliu Mahler. Alți medici: dr. Zol-
cial al băilor Dr. tăn Nagy, pentru
boale de beșică și rinichi, dr. Francisc Biasini, dr. Tra-
ian Gerguția, dr. Rudolf Glass, dr. Romulus Poruțiu,
dr. Nándor Pataky, dr. Maurițiu Rosenwald, dr. Iosif Schopf,
dr. Rudolf Sugár. Medic-dentist: dr. Anton Schwenk.
Gara: Buzias, 7 ore dela Budapesta. Sezon: Maiu —
Octomvre. — Cu prospecte servește direcțiunea.**Haine bărbătești și femeiești,
întregi sau desfăcute, draperii
și perdele de dantelă, haine de
piele, odăjdii, acop. de altare le****curăță și văpsește**

mai bine și mai ieftin dnul

Fintzler Ferencz,

vopsitor și spălător chimic în

Nagyvárad, Bazárépület,

In laturea dinspre teatru. In vecini cu cia-
sornicarul Kepes.

— Rog să se fină seamă la firmă. —

Ministerul Finanțelor.**Direcțiunea Comptabilității Generale
a Statului și a Datoriei Publice.****Datoria Publică.**

Nr. 16740.

6 Maiu 1911.

Publicațiune.A 45-a tragere la sorți a titlurilor de rentă
4% amortibilă din 1889, împrumutul de
Lei 32,500.000 se va efectua în ziua de
1/14 Iunie 1911, la ora 10 ante meridiane
în sala specială a Ministerului de Finanțe,
conform dispozițiilor stabilite prin regu-
lamentul publicat în »Monitorul Oficial«
Nr. 245 din 7 Februarie 1906.La această tragere se vor amortiza titluri
în o valoare nominală de Lei 329.700 în
proporția următoare:

32 titluri de câte 5.000 Lei	160.000
165 » » » 1.000 »	165.000
47 » » » 100 »	4.700

244 titluri pentru o valoare
nominală de Lei 329.700

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen.
a Statului și a Datoriei Publice.

D. Vbrovici.

Stațiunea climaterică Rigósfürdő (Bogdarigós).

Comitatul Timiș, pe linia Timișoara—Lipova, dela stația Charlottenburg 7 km.

E consult de a comanda trăsura la gară. Baia e situată în regiune minunată, lipsită de praf.

Băi excelente contra reumatismului, podăgrei etc. etc.

Camere frumoase și ieftine, mâncare bună și ieftină

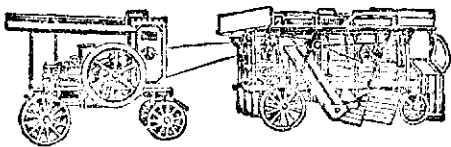
Sezon până la sfârșitul lui Septemvrie.

Clarificări dă Direcțiunea stațiunii climaterice Rigósfürdő. Telefon 2, precum și

Anton Nägele,

farmacist, Timișoara. Telefon 322.

MOTOARE!

Cele mai bune și vrednice de încredere dere motoare de benin, accesorii pentru trieriat, automobus cu benzin, motoare originale suedeze cu olei și motoare cu gaz, se pot cumpăra pelângă condițiunile cele mai favorabile și cu garanță pe mai mulți ani. Eftinătate și promptitudine.

Karczag Testvérek

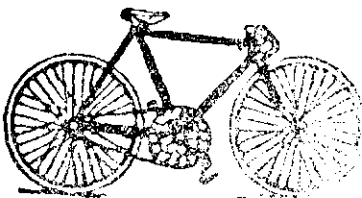
Budapesta, V., Aulich-u. 7

Prospecte și cataloage trimite gratuit.

Bicicletele de renume mondial:

THE CHAMPION
și **PREMIER**

cu osie campanilară

roată automată (cu frână liberă) se vând pelângă garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii, fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de 12 și 15 cor. precum și

— părți alcătuitoare pentru biciclete —

ca gumă interioară și exterioară prima calitate, sonerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. În urma circulației mari unde în toată Austro-Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus — în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare

Budapesta, VIII., József-körut 41.

Filiale: Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.

Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit

In atenția celor ce sufăr de vătămtură!

Suspensorii, picioare artificiale, ciorapi de cauciuc, grade haltare, bandage, corsete, bandage dianna pentru femei și totfelul de accesorii chirurgicale se pot cumpăra cu prețuri convenabile dela

Hercz Sándor

fabricant de mănuși, bandagier și depozitar de unelte chirurgicale în —

Szatmár,

Deák-tér No 2.

Comandele din provincie se efectuează prompt. —

NICOLIN - Timișoara - (Centru).

str. Takarékpénztár 4.

Articole de coafură specială.

Chignon, bucle, impletituri, turbane, plete, transformății, peruce, bandouri.

Specialități de parfumerie, garnituri pentru curățitul mânilor, noutăți de piepteni, orno și antrepozite pentru păr.

Mare depozit în articole de toaletă, ape de păr, pudră.

Primul salon pentru frizat, conservarea, ondulara, spălsarea, colorarea și curățirea părului și a mânilor din Ungaria de sud.

Comandele prin poștă se efectuează prompt.

Prețuri curent gratis și franco.

Arnold Baumann Alba Iulia: Gyulaf-vár fabrică și magazin de mobile

Magazinul de mobile executate în atelierul propriu cel mai mare din Ardeal. Mare asortiment de mobile gata ș. a. aranjamente pentru prânzitor, dormitor, salon și odăi domnești. — COVOARE, perdele saltele pentru pat etc. și totfelul de lucrări în branșa aceasta se execută prompt.

Atelier de tapetărie și decorație.

Fabrică de matrațe din fir galvanizat.

— Intreprindere de pompe funebreale. —

Fabrică de mobile (filială) Aiud-Nagyened.

CATALOGUL se expediează pentru 2 cor.

— sau ulterior să se trimită — îndărăpt.

Crocsé Ferencz

proprietarul unei mine de peatră din Gödemesterháza.

Atelier de pietrărie și monumente în Marosvásárhely, Kalvária-u. 6.

Are în depozit monumente sepulcrale din marmură, granit și sienit, dela cele mai simple până la cele mai somptuoase, pregătește de asemenea orice lucrări pentru edificii și cavouri familiare.

Prețuri ieftine și serviciu prompt.

Pianurile se execută gratuit.

Atelier modern.

MASINILE DESNODAT TRIFOI
CUMECANISM DE
CURATIT SIMPLU SI DUPLU
LARGIMEA TOBEI PANA LA 650% 1250%
MANABIL CUMASINA DE VAPORI, MOTOR SI VARZ
PREȚURI IEFINE
DITIUNI DE PL
DVANTAGIOA
CATALOG TRIME
LA DORINT
GRAT

MASINA
BREVETATA
UNITATE
UMBLATIT, DES-
NODAT SI CURATIT
TRIFOI

FIRMA
Szücs Ödön
BUDAPEST —
VI, NAGYMEZŐ-UTCA 66.

S'a deschis

Arad, Piața Libertății No 1

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sante în Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane

bisericești.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și dulcie.

Ce faceți băieți? — Tata ne-a dat voie! Căci fumăm doar tuburi veritabile Antinicotin firma „JACOBI” din cutii de lemn

Păziți! Sunt veritabile numai cu inscripțiunea »JACOBI«.

LANER” cremă neunsuroasă.

mai nou pro-
gigienic pentru
rea și infru-
area feței. —
petele gal-
bubele prici-
infierbân-
ăbunțe și alte
enii de piele.
aceasta ziua
folosi mult
succes.
1 coroană.

laner” pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la baluri, saloane și de zilnic folos. Scopere încrețurile și e cu totul nestrăcioasă. În culori: roza, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

laner” săpun 1 bucată 60 fileri.

laner” pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

laner” apă pentru gură Bună pentru dinții scorburoși și gingivite, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă 1.60; jumătate sticlă, 80 fileri.

laner” esență pentru păr Excelentă pentru înălțurarea mătii și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri.

laner” pomadă pentru creșterea părului 1 te-
glă 2 coroane.

laner” vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet ori blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exchișă comandă să se noteze că părul încărunțit în ce culoare se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane

laner” apă care face părul blond pentru a văpsi în timp scurt, în băl, auriu, părul blond, sau, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Secreță și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Întru înconjurarea contrafacțiilor numai „Preparatele Rudolf laner” ieșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

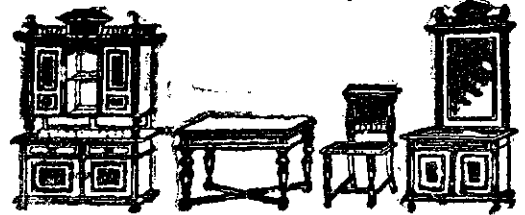
farmacia „Maria ajutătoare” alui Rudolf laner, Temesvár, Gyárváros Fő-ut 70.

M. Schromm
mehanic
Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur
marele său atelier mehanic aranjat în Brașov, Hosszú utca 27, unde se eșepuiesc tot-felul de lucrări atingătoare în aceasta bransă, precum:
mașini de cusut, biciclete, gramofone și apaducte, pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

MAGAZIN DE MOBILE
Joan Réthi

timplar artistic pentru edificii și mobile, în Sibiu — N.-szeben, Elisabetg. 20.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de școale, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă liferare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

Institut de pictură bisericească în Sighetul-Maramureșului.

(Templomfestészeti Müintézet, Máramarosszigeten).

Cancelaria: Piața Erzsébet-főter No. 11, ușa 18.

Ne angajăm pentru pictarea în stil modern și foarte artistic a internelor bisericilor, icoane pe cerime, fresco, icoane pe altar, altare construite de iconostas, auritură, pictarea icoanelor de iconostas, crucifixe, icoane la încrucișarea drumurilor, pictarea icoanelor sfinte și a ori-ce soiuri de icoane bisericești.

Renovăm foarte frumos iconostas și altare vechi, iar pictarea, abducerea cu marmoră și auritura lor o executăm cu cea mai mare artă și cu prețuri convenabile, — parohiilor mai sărace eventual și pe lângă plățirea în rate. Examinarea bisericilor, măsurarea, înțelegerea mai amănunțită — la fața locului o facem gratis, cu planuri și prospecte servim cu plăcere.

KÁDI FERENC

căltunar ortopedic pentru bărbați și femei
Temesvár-Josefstadt, Hunyadi-ut 13.

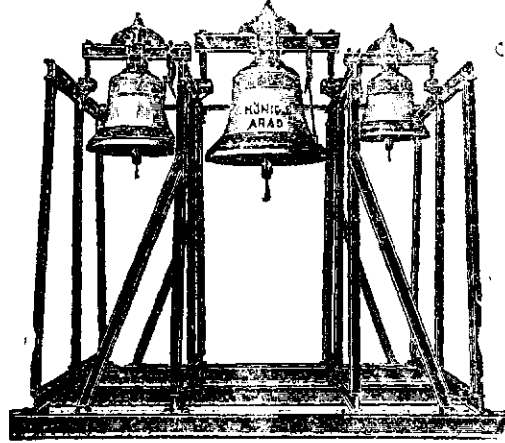
Își recomandă depozitul său bogat asortat cu ghele p. bărbați, femei și copii calitatea cea mai bună cum și comande după măsură pelângă prețuri convenabile. Reparaturile se primesc pelângă prețuri ieftine.

Frideric Hönig

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Arad, Strada Rákoczi No 11—28. — Fondat în anul 1840.

Premiat în anul 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție de mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plățire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față de orice alte clopote la turnarea unui și aceluiași e tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învărti și postamente de fer, prin a căror întrebuințare, clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clatine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învărti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote noi pe lângă o suprasolvire neînsemnată. Clopote mici avem totdeauna la dispoziție. Liste de prețuri și cu ilustrațiuni la dorință se trimit gratuit și porto franco.

Szighety Sándor

atelier de cuțite și tocilărie artistică
Budapesta, VII, Strada Akácza No 64.
Colțul Străzii Király.

Se recomandă pentru ascuțirea și repararea de foarfeci, cuțite, brice și tesacuri de bucătărie în condiții ireproșabile și pr. conv.

Mare depozit de unelte și utensilii pentru barbieri, ca foarfeci, brice și curele de ascuțit etc. etc. precum și cuțite de buzunar ș. a.

Pentru barbieri se ascut două briciuri gratuit dacă trimit 12 deodată.

Comandele se execută prompt și conștiințios.

SCULPTOR

și PIETRAR.

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKANYI EDE —
sculptor și pietrar în
— SZATMÁR-NÉMETHI. —

Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvoane, grilaje, baziuri, statuele, rugi, cruci, pietre pentru mormint, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, mauzolee, poduri, — — scări balustrade, pavagii ș. a. — —

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijniți — — pentru sămânță și sare, tocile etc. — —

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă — — prețurile cele mai convenabile. — —

Se fac gratuit desenuri, rezervându-se dreptul de proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

Birou de informații!!

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

**Birou de informații și
Agenție românească.**

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac totfelul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.

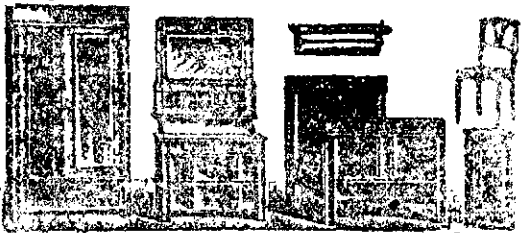
Mașini semi stabile. Mașini de aburi. Cazane de aburi. MOTOARE. Șinuri. Pompe. Mașini pentru moară. TRANSMISIUNI moderne. Fir de telegraf. Se pot cumpăra conform tuturor cerințelor la

EMIL ABELES secția ferării și mașini
Budapest, V. Váci-ut 88.

— Mașini și cazane se dau și împrumut. —
Telefon 132—14. Adresa Telegrafică: »BARSET«.

Magazin de mobile**KUNSCH ANTAL**

tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are un depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrare în atelierul propriu în cel mai modern stil, dela cele mai înfrunte până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. Mare sortiment de mobile de alamă și fier, deasemenia și fotolii.

Cumpăr

în orice cantitate flori de romonițe (mușetel) flori de tei, flori de friguri, flori de soc, flori de bujor, flori de grâu, mama de secari, frunze de mătrăgună, frunze de măsălarăniță, bolondaică, ciu-ma-faie și rădăcini de mătrăgună fie verzi ori uscate, precum și vespi de — frapten (gândaci de maiu). —

Farmacia

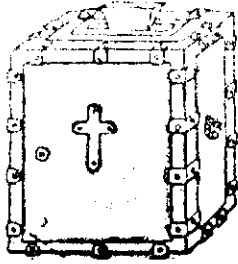
Alexandru Szokoly, Arad

— (vis-à-vis de biserica sârbească). —

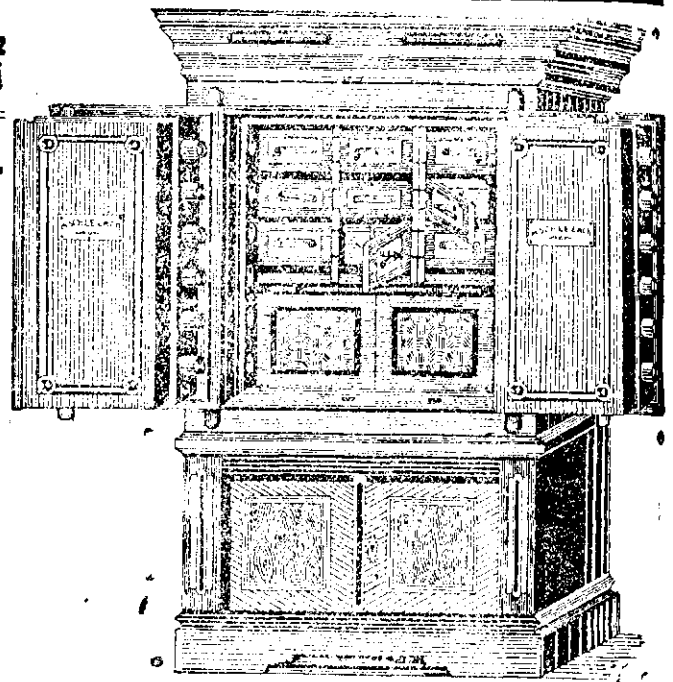
A. SCHLEZACK fabrică de casse
pentru bani și
tesoare în

Sibiu-Nagyszaban, Lederer-g. 2.

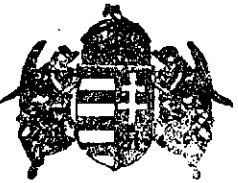
Fabrică casse cu sertare din scylolith și asbest incombustibile, recunoscute de cele mai bune. Sertare și casse panțerate sigur din antogen și thermit, camere panțerate, casse pentru acte, casete, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc.

Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimite prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul cel mai bun.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a la

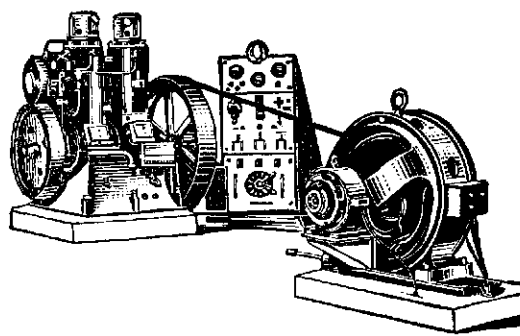
ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA
- FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel acutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul întreg cu deosebire de dânsul întreg cu deosebire de dânsul întreg — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu edjustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-curnate ilustrate gratis.

UZINĂ ASORTATĂ CU**INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE**

Pentru moari, fabrici, ferme, etc.

Motoare de olei brut **SWIDERSKI**

Motoare de München ptu benzina, gaz și gaz condensat.

Mașini electrice M. S. W.

Pompe centrifugale și turbine.

Aspiciile inginerilor și prelininarele de spese le pune bucuros la dispoziție.

„ELEKTRA”

soc. pe acții pentru edificarea uzinelor electrice

Budapest, VI., Gyár-u. 11/L. Telefon 84—64.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și adjuturi bisericești.

Intemeiat la 1883

Telefon pentru comit. și oraș 498.

Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lonovica și Jenő Ióherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria»

Recomandă magazinul său bogat în atențunea binevotoare atât a preoților cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru bisericii capele, sau societății de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci, statue

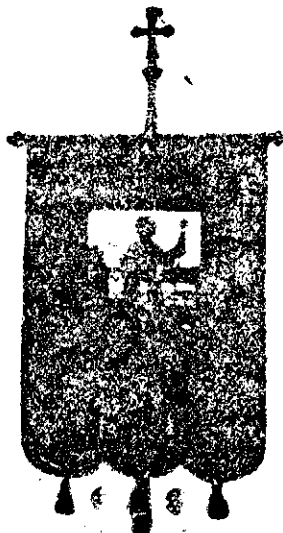
- sau altfel de adjusturi bisericești -

tot astfel marele său sortiment pentru materiale

— necesare la formarea adjustărilor bisericești. —

Pentru liferările mele iau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

Idealul nostru.

Mai zilele trecute am publicat și noi o parte din discursul unui academician român D. Zamfirescu, în care un om care nu ne cunoaște a atacat întreaga producție intelectuală a noastră. Toți poeții și scriitorii noștri mai de seamă, Slavici, Popovici Bănățeanu, Agârbiceanu, Coșbuc și Goga, singurii noștri scriitori de valoare, cari au redat în scrisul lor sufletul românilor subjugăți au fost terfeleți de acest academician, care habar n'are de viața noastră, de și în v'ro câte-va slabe romane ale sale s'a încumetat să descrie personajii cu caracter ardelean.

Se'nțelege, nimănui nu i-a trăznit prin minte să se îndoiască, pe urma acestui atac, de valoarea reală a scriitorilor pe cari am putut să-i dăm și noi literaturii românești și cu cari ne mândrim că-i avem. Mai ales după răspunsul strălucit ce l'a dat dl N. Iorga, insolentului academician nămit de cine știe ce teorii cari n'au de aface cu literatura noastră. Asupra acestui lucru nici nu mai încape discuție.

Faptul însă, că poate să capete un Român din regat și încă un academician, care tăgăduind dreptul de existență al literaturii pe care am dat-o noi, tăgăduiește indirect și dreptul nostru de a însemna ceva în viața tuturor Românilor, trebuie să ne inspire serioase îngrijorări. Mai ales când știm cât de des se aud în Țara românească cuvintele de dispreț și adevărate de ură, împotriva »trocarilor« și »mocanilor« cari nu pot să fie înțeleși. Și chiar dacă nu ar fi aceste isbucniri, cari de cele mai multe ori pornesc pe urma vre-unui sentiment inferior de oameni jigniți în anumite interese, totuș trebuie să ne înspăimânte grozava deosebire de mentalitate și prăpastia sufletească ce există între noi și Românii din regat, prăpastie ce se arată prin lipsa de interes din amândouă părțile, pentru sbuciumările politice și naționale, de dincoaci și de dincolo. Cea mai mare parte dintre Românii din regat nu poate să se intereseze de viața noastră de aici, pentru că nu o cunoaște absolut de loc. Și invers. Nu sunt între noi legături firești, legături de ordin real, cari să nu se manifeste numai prin simple afirmații mai mult sau mai puțin naive, de simpatie.

Este atât de jalnică această situație, încât cine urmărește paralel manifestările vieții publice românești în ceea ce privește politica generală națională, rămâne cu o mare desnadejde în suflet.

S'ar părea la prima vedere că am fi meniți să ne despărțim din ce în ce mai mult, deși ne asigurăm mereu unii pe alții de atotputernica unitate culturală care ne ține strâns la oaltă. Această unitate culturală, oricât ar fi de cetiți unii scriitori ai noștri și dincoaci și dincolo de Carpați, va rămâne încă pururea o ficțiune, câtă vreme vor mai răsuna glasuri ca al Dlui Zamfirescu, cari dovedesc o totală lipsă de înțe-

legere față de noi. Unitatea culturală nu este doar o frază de paradă, pe care s'o trâmbiți la ocazii, cu glasul tremurând, căci aceste două vorbe presupun o viață economică și socială identică și o comunitate sufletească indestructibilă, pe amândouă poale ale Carpaților. În înțelesul acestei unități culturale, ar trebui ca Românul din Dobrogea să simtă și să trăiască la fel cu cel din Sighetul-Marmației și durerea unei lovituri politice bunăoară să străbată cu o putere elementară în toate părțile locuite de Români. Se'nțelege că o astfel de unitate culturală, care de altfel este singura adevărată, nu poate să existe în împrejurările actuale.

În primul rând noi suntem despărțiți în două state, cari își imprimează pecetea spiritului național de care sunt părunse, fiecare deosebit. Alt caracter și alt suflet va avea cetățeanul român născut și crescut în spiritul legilor și instituțiilor românești și asemenea, alt suflet va avea Românul care e cetățean ungar și care s'a născut și trăiește copleșit de spiritul strein al legilor și instituțiilor ungurești.

Câtă vreme în România liberă se lucrează conștient la consolidarea unei culturi naționale, câtă vreme într'un regat independent ca al fraților noștri din țară este dată posibilitatea și voința de a se crea o mentalitate și un suflet românesc curat, la noi în această țară a tuturor nedreptăților, se dau atacuri tot atât de conștiente împotriva bieteii noastre culturi naționale care abia se naște și se lucrează cu toate armele, oricât ne-am împotrivi noi, să ni-se ia și posibilitatea de a ne forma individualitatea noastră. În România, dacă până acum nu s'a putut ajunge, în urma împrejurărilor istorice, la o societate modernă, există începuturi promițătoare și frumoase, dar la noi trebuie să tânjim într'o primitivitate impusă de dușmanii cari stau deasupra noastră și sugrumă orice început de acțiune în această prvință. Nu mai vorbim și de feluritele încrucișeri de rasă cari încă contribuie la o deosebire mare între felul nostru de a fi și cel al Românilor din regat. Este deci foarte firesc ca între noi să fie mari deosebiri de temperament și de concepții asupra vieții și este în felul ei îndreptățită afirmația lui Zamfirescu că Agârbiceanu nostru ar fi sas. Da, e sas Agârbiceanu, sau orice vreți pe lângă acest ciocoi român care să sulemenește și când scrie romane face comparații din domeniul lui de cunoștințe, ca de pildă aceasta, că cutare »făcu o grimasă, oarecum de plăcere, ca și când ar fi mirrosit amoniac.«

Singura scăpare în fața acestor stări de destul de triste este să ne întoarcem toți cu stăruință privirile asupra țărânimii noastre, care este una pretutindeni, să inspirăm din manifestările spirituale ale acestei țărânimii duhul adevărat românesc și pătrunși de necesitatea un ei unități naționale organice să facem sch imburile cele mai dese de valori economice și intelectuale. Să se în-

cerce întreprinderi economice, învingând cele mai mari greutăți, cari să stabilească o legătură materială strânsă între noi. Să se facă călătorii dese în țară și la noi și am avea un mare câștig dacă s'ar face din ce în ce mai multe căsătorii între Românii de dincolo și Româncele de aici și invers. Iar literatura și arta noastră să se considere ca patrimoniul Românilor de pretutindeni.

Numai în chipul acesta s'ar putea nivela oarecum marile deosebiri cari există între noi și numai atunci am putea să visăm la marele și îndepărtatul nostru ideal care este unitatea noastră culturală.

Povestea cu lupul.

de Victor Eftimiu.

— Bucuroși de oaspeți, oameni buni?

— Nu prea!...

...Amărât, bătrânul își trase căciula pe urechi și porni înainte, prin viscol. Haini oamenii! bre, să-l lase așa, pradă crivățului și lupilor. Mai văzuse el creștini răi la inimă, dar nu într'atât. Când le zice: „bucuroși de oaspeți oameni buni“ ei răspundeau (cu glasul pe jumătate, dar tot răspundeau):

— Bucuroși, Părinte!

Și-l poșteau la gura sobiei. Mai întorcea ea, capul, câte o cumătră, uitându-se cu silă și oftând ca și cum ar fi zis: „ce ne mai căzu și ăsta pe cap!...“ dar se făcea că n'auzede și-și afunda și mai mult ochii în blidul dinainte.

Acum că-l alungară, i-se puse un nod în gât.

Viforniță grozavă. Crivățul chiuia, fulgii îl înțepau ca niște albine. Încotro? Cât putea vedea cu ochii, de se domolea, viscolul, nici o lumină, nici o mogâldeață. — Îcoto, doamne, încotro?

Li venea să se întoarcă iar la casa din dărât, dar îi era frică, într'asa fel, că lui Gerasim călugărul, nu-i mai rămânea decât s'o pomească înainte, uite-așa, în neștire. Când în drum, iată o cârciumă. Parcă i-o scoase diavolul înainte. Gerasim Călugărul își făcu cruce.

— Piei ispita satanei!

Știa el ce e cu cârciumele astea. Mai mare păcatu! Cât îi era lui de frig, dar tot nu-i venea să între. Din cârciumă veneau cântece și glasuri de oameni ce se omoară. Că diavolul e vârat în rachiul și când intră în sângele omului, îl îndeamnă la moarte. S'ar fi încălzit el, bietul Gerasim, și-ar fi ros câți-va covrigi din cei înșirați la fereastră, dar teama de păcat îl opri.

— Doamne ferește!

El era om slab de umer și cum avea banii bisericii în buzunar, s'ar fi încurcat la băutura. Știa el ce e cu rachiul. Li spusese și un Hoge din Tișnița ce i-s'a întâmplat lui în tinerețe cu rachiul dracului. „Treceam printr'o pădure și spusese Hoge, și cum însera m'am pomenit cu neamțul. Stai — îmi zise el, că de nu, s'a sfârșit cu tine!“ M'am oprit. „Ce vrei?“ zise cel spurcat. Am început să tremur, că eram om tânăr, iar necuratul îmi zise:

— Dacă vrei să-ți răscumperi sufletul, să faci ce ți-oi spune eu: Ori să ucizi un om, ori să bei rachiul, ori să necinstești o femeie. Precum vezi, trei păcate mari.

Eu am zis atunci că beau rachiul, iar Diavolul mi-a dat băutura și s'a dus. Dar să vezi

NETUSIL VINCE CAȘOVIA-KASSA Fő-utca 80.

Înainte: KAROL ELISCHER

Export de cârnuri afumate, cârnățării și salam. Serviciu prompt. — Cataloge trimitem gratuit și franco.

ce-a fost pe urmă, că eu dacă am băut rachiu am început să văd roșu. Mi-se întunecase mintea și-mi ardea sângele. O femeie trecea pe drum. Eu m'am legat de ea, ea încercă să se împotrivescă, dar cum eram voinic pe atunci, l'am omorât. Și pe cum vezi frate Gerasime, am făcut două păcate mai mari, fiindcă am vrut să fac unul mic. Băutura e păcatul cel mai mare, fiindcă din ea se trag toate celelalte. Așa să-mi ajute Alah! irate Gerasime!...

Povestea Hogei îi venea acum în minte călugărașului. Iși făcu iar cruce și fără să pășească măcar pragul cărciumei, păși înainte prin viscol. Nămeții creșteau și crivățul urla. Nu se mai deslușea în noapte decât zborul turbat al fulgilor.

Când iată un lup. Parcă se ninsese și el ca un fulg mare și negru, printre fulgii albi și mărunți.

— Ia stai colea, lupule, — moșule, ia stai colea să chibzuim...

Da, lupul văzând că Gerasim nu se înspăimântă, căscă gura și începu să vorbească:

— Să stăm părinte, sâru-mâna, să stăm!... (Prin părțile Bitoliei, dacă nu te sperii de lup, lupul vorbește și nu face nimic. Ba te și ajută când ești om de omenie).

— Cum te rătăciși pe la noi, părinte?

— Știu eu, fiule!... Ia cu drumurile astea încurcate. Și apoi niște creștini de-aici din vale, n'au vrut să mă primească. Iar în cărciuma de peste drum n'am intrat nici mort. Cum o să intru eu în cărciumă. Precum vezi, sunt un călugăr drumeț. Adun bani pentru o biserică nouă și m'am zăbovit prin locurile astea. Dar dumneata, fiule, pe unde-ți-ai vizuina, că tare m'as încălzi!?

— Pe-aici părinte!

Și lupul apucând pe Gerasim de pulpană, îl trase cu blândețe, după el. Cât îi-ai face trei mătâni, ajunseră în vizuina lupului. Gerasim se lăsă pe brânci și intră în gaură. Taman bine pentru un om și o fiară. Vizuina era întunecoasă, da era caldă și ochii verzi ai lupului, luminau dulce, ca două candelă.

— Mare sărăcie pe la voi taică, zise Gerasim. Nici tu scaun, nici tu masă... nimic!

— Așa e, părinte, așa e, răspuse lupul, clătind capul cu multă tristețe.

— Dar cum se face că, duci așa sărăcie? Îl întrebă popa. Tovarășii d-tale sunt tot așa de strâmtorați?

— Tot așa, săracii, lăcrimă lupul.

— Vai de voi, grăi Gerasim Călugărul.

— Vezi de aia mă gândeam eu, taică părinte, că ar fi bine să ne dai nouă banii strânși pentru biserică, căci și așa aveți d-voastră biserică destule. Cu ce-ai strâns știința Ta ne-am ajutat taman bine, și ne-am mai lua câte ceva de-ale casei — zău așa, părinte sâru-mâna...

Se gândi el ce se gândi părintele Gerasim. Scoase punga dela sin și i-o dete lupului zicându-i: „Mai bine așa decât s'o beau la cărciumă!“ Apoi se culcară și dormiră până în ziuă. Când s'au trezit viscolul se domolise, iar soarele era sus de tot.

Și iată de ce s'a întors cu mâna goală, la schit părintele Gerasim. Cel puțin așa povestește el, că ar fi prăpădit banii adunați pentru biserică cea nouă.

Ședința camerei.

Budapesta, 10 Iunie.

În ședința de azi a răsunat iarăși în glas de renegat. De data asta spre rușinea sârbilor. Popovics Vazul István se chiamă acest trist erou. El are meritul de a fi îmbogățit terminologia șovină cu un nou termen: „unificarea naționalităților“ pentru „maghiarizarea naționalităților“. Cuvântarea lui a fost străbătută de acelaș spirit slugarnic ca cele ale uscăturilor noastre.

A spus că sârbii sânt prieteni sinceri ai ungurilor. Numai sârbii radicali sânt vânzători de patrie. De aceea Justi a greșit foarte mult când a încheiat o alianță cu ei. Știe — oratorul — că ziarele sârbești îl vor ataca pentru convingerile lui, el însă are o singură țintă numai: să slujească cu credință patria.

A mai vorbit kossuthistul Sághy Gyula, împotriva proiectului de budget.

Cea mai apropiată ședință va avea loc abia Marți, după ce ziua de Luni, a doua zi de Rusaliile de rit oriental, e considerată de guvern zi de sărbătoare.

Din străinătate.

Criza ministerială din Belgia. După ce și fostul ministru de finanțe Libaert a refuzat președinția noului cabinet, Regele a însărcinat cu alcătuirea guvernului pe fostul ministru al căilor ferate de Broqueville.

Din noul guvern vor face parte cinci dintre foștii miniștri. Guvernul va fi clerical asemenea celui demisionat.

Reforma electorală a Italiei. Ieri Vineri, ministrul președinte Giolitti a depus pe biroul Camerei, proiectul reformei electorale.

Înțelegerea naționalităților nemusulmane. Din Constantinopole se anunță: Blocul religios al naționalităților creștine din imperiul otoman, realizat săptămâna trecută, este încoronarea tratativelor începute încă în luna Decembrie anul trecut între deputații creștini din parlamentul otoman. Știți din comunicatele telegrafice că șefii bisericilor creștine, au înmănat regelui vizir un memorandum, în care cer privilegii pentru naționalii lor. Cererile sunt:

1. Să se deschidă toate școlile și să nu se facă dificultăți în viitor în această privință;

2. Programele școlare să se elaboreze de Exarhatul bulgar și patriarhatul ecumenic supunându-le guvernului numai spre aprobare formală;

3. Autoritățile școlare turcești n'au dreptul a inspecta școlile fără știrea mitropolitului local sau a autorităților școlare — (președintele comunei creștine); profesorii nu pot fi destituiți de revizorii școlari ca până acum;

4. Până când se vor găsi destui profesori supuși otomani, să se angajeze și profesori supuși străini, ceeace acum nu este permis;

5. Diplomele școlare, emenate dela Exarhat și Patriarhat să se recunoască, iar absolvenții să fie tratați egal cu absolvenții școalelor turcești, atât în privința serviciului militar, cât și în ocuparea funcțiilor de stat.

6. Funcționarilor creștini să nu li-se ceară a ști limba turcească mai mult decât e necesitatea strictă a îndeplinirii funcțiunii;

7. Să se permită strângerea de ajutoare bănești pentru întreținerea școalelor; funcționarii statului să nu opuiască;

8. Toate informațiile de cari are nevoie ministrul instrucțiunii publice să se ceară prin autoritate (Exarhatul și Patriarhatul), iar nu ca acum prin directorii școalelor;

9. Inspectorii școlari locali să fie recunoscuți;

10. Egalitate în serviciul militar, admiterea de creștini în școlile militare și garanția că soldații nu vor fi forțați a trece la ritul mohamedan. Serviciul militar pentru marină să fie redus. Etatea pentru recrutare să se stabilească la 21 ani în loc de 27 ca acum;

Înțelegerea aceasta a produs mare surpriză în cercurile guvernamentale cari văd un mare pericol în acordul elementelor nemusulmane.

Regele Serbiei la București. În ultimul timp, a circuitat în presa din România și cea străină, știrea că între Curtea Regală din Belgrad și cea din București se urmează tratative în vederea unei apropiate vizite ce M. S. Regele Petru al Serbiei, dorește s'o facă M. S. Regelui Carol al României la București.

Un redactor al ziarului »Seara« din București a avut o convorbire cu ministrul de externe al Serbiei, Milovanovici, care a făcut următoarele declarații:

— Până acum — încep Excelența Sa — vă pot afirma că nu s'au început tratativele oficiale necesare în vederea acestei vizite.

În sferele conducătoare sârbești, există cea mai vie dorință pentru o cât mai mare apropiere de România și în vederea aceasta, vizitare Curții Regale Române de către M. S. Regele Petru, ar fi de cel mai mare folos. Vă repet — continuă dl ministru — că până acum n'am făcut încă demersurile necesare, probabil însă că chestiunea se va discuta mai înspre toamnă.

— Poate — a întrerupt redactorul — că, se așteaptă mai întâi rezolvarea chestiunii vizitei M. Sale, la Viena?

— Nu tocmai, fiindcă în mod direct, nu există legătură și cu atât mai mult că în ceeace privește vizita la București știrea lansată era cu totul prematură.

Cum soția mea este româncă, am petrecut sărbătorile Paștelui în România și am putut să-mi dau prin mine însumi seama de progresul extraordinar pe care l-a realizat frumoasa d-voastră țară sub înțeleapta conducere a gloriosului vostru Rege.

Adăogați la impresiunea aceasta, simpatiile nerșterse ce vă păstrez încă de pe timpul când eram la București ca reprezentant al Serbiei și veți înțelege ușor, cât m'asi simți de fericit eu personal, dacă vizita M. Sale Regelui Petru la București ar avea loc cât mai curind, fiindcă sunt convins că s'ar putea astfel strînge relațiunile de prietenie cu bogata și puternica Românie, pe care poporul sârb o iubește așa de mult,

Și pot să adaog — continuă dl Milovanovici — că împreună cu mine s'ar bucura întreg poporul nostru, fiindcă M. S. Regele Carol, înțeleptul vostru Suveran, este privit și la noi ca pretutindeni cu cel mai mare respect și admirațiune.

— Din cele spuse de d-v. excelență — insist eu — îmi faceți impresiunea că în principiu, chestiunea ar fi tranșată...

— În materie de politică, răspuse dl ministru, sentimentalismul joacă foarte puțin rol; este adevărat că noi Sârbii dorim cu toții vizita aceasta, pentru a se realiza însă în practică, se cer o serie de tratative oficiale și după cum v'am mai spus o, până acum nu s'a făcut încă nici un demers...

Serate de ale meseriașilor noștri.

Sibiu, 8 Iunie n.

Joi în 25 Mai n. c. s'a ținut a V-a ședință literară aranjată de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«. Spațioasele săli ale reuniunii erau trixite de public românesc din toate părțile, atât din Sibiu cât și din jurul Sibiului.

Într'o ședință literară anterioară dl prezident V. Tordășianu, în cuvântarea d-sa'e de deschidere, a insistat mai ales asupra universităților populare, cari vrea să le introducă reuniunea a-

Dr. B. BASIOTA medic
specialist în morburile femelești.
Cluj-Kolozsvár, Str. Ferenc József No 6.
Consultațiuni între orele 8—10 a. m. 3—5 p. m.

Luca K. Alexievits

pregătitor de haine preoțești
NEOPLANTA — UJVIDÉK.

Recomandă atelierul său asortat cu totfelul de revizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică. Pregătește tot-felul de icoane sfinte legate frumos cu aur și mătăsă, steaguri, prapore și altele. Icoana Mormântului lui Christos îl face foarte frumos. La cerere trimite catalog și preț-curaat gratuit.

In atenția cumpărătorilor de **mobile**

le recomand magazinul meu din Arad, strada Fejsze No 6 unde țin în depozit: aranjamentele cele mai moderne, pentru dormitoare, sufragerii și saloane cu prețuri moderate. Primesc comande în atelier conform cerințelor preliminare și mustrelor ce le servesc publicului. - Condițiile cele mai favorabile.

Cu stimă:

Csatlós András,
măsar și dulgher.

Pentru 16 Cor.

Cele mai noi ceasornice Electro-Gold, remontoir de buzunar pentru bărbați renumite în toată lumea, sunt ceasornicele **Norwich, Wacht & Co.**

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuiește la 100 Cor. În realitate costă acesta provăzut cu capac cu arc împodobit cu bogate gravuri de mână, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității a galvanizării cu aur 14 carate deosebit garanție pe 5 ani **numai 16 Cor.** Un lanț elegant potrivit ceasului 650 Cor. Expedează contra ramburs. Neconvenind se restituie banii.

Deposit Central Rudbakin
Wien, Weis III Welsgärberlande 58.

Cele mai frumoase **ILUSTRATE** ca portul național, țărani, ciobani și țărance din Ardeal și România; apoi peisaguri, pasteluri, nuduri, portrete ș. a se pot căpăta la: **Librăria Tribunei** = din Arad. =

Numai e lipsă

ca să tunzi părul ciasuri întregi cu ajutorul foarfecilor și al piaptănelui. *Fiecare econom* poate comanda pe o carte postală pe seama familiei

Mașina de tăiat părul Solingen

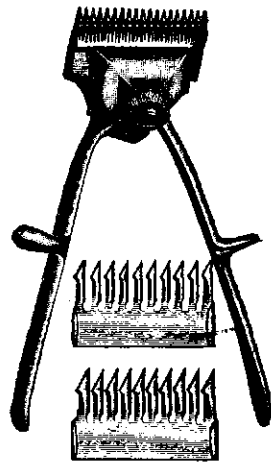
pregătită din cel mai bun oțel.

Foarfecile mașinilor noastre nichelate sunt ascuțite și ciselate cu mare îngrijire și astfel să și expediază, alăturându-se la o mașină și un piaptăn de tăiat de 5 și 10^m un feder în rezervă, și olei de uns.

Expedierea se face și cu ramburs, ori trimițându-se banii înainte.

Prețul unei bucăți 6 cor., două bucăți se trimite franco (poșta plătită).

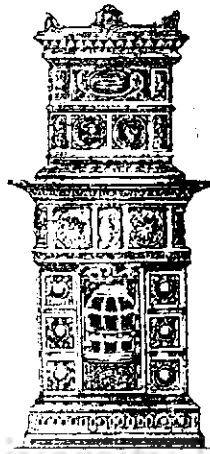
Frații LENGYEL Testvérek
magazin de expediție
KAPOSVÁR. (Somogy m).

Cel mai mare depozit de cuptoare de olane

MICHAIL WAGNER

fabricant de cuptoare și olar,
Besztercze, Ungargasse 12.

Recomandă cuptoare de olane, căminuri, cuptoare pentru bucătării; fabricație proprie, pelângă prețuri moderate, modele simple până la cele mai complicate în culori variate și moderne.

Totfelul de reparaturi și prefaceri se efectuează cu prețuri convenabile.

Comande pentru băi de vană și căptușirea păreților se fac deasemenea din asortimentul depozitului.

Mașini de scris

IDEAL și ERICA.

GRAMOFONE

Mașini de cusut VERITAS.

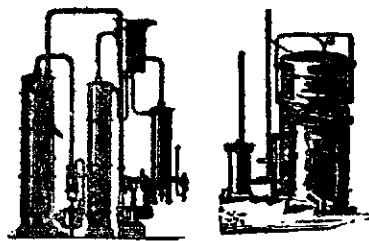
(fabricație proprie) și cele mai solide părți constitutive: panglici de culoare, hârtie de copiat, ace, plăci etc. se găsesc la mehanicul:

George Barthelmie, Brașov, Weisz Mihály-u. 23.

Cel dintâi și cel mai bine asortat atelier mehanic din Ardeal. Atelier p. reparat mașini speciale de scris, de orice sistem deasemenea aparate mehanice fine etc. Școală de scris cu mașina.

Friedrich Ohnweiler hărăgar în Szászsebes, Ulița Petersdorfer Nr. 5.

Primește spre efectuire: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Totfelul de instrumente și lucruri necesare la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri birturi, instituțiuni etc.

Vase de fierț cafea, vase de spălat și curățit.

Mai departe primește și montarea și repararea fântânelor artificiale pe lângă prețuri moderate.

Comandele se execută din material de prima calitate.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI

ARAD,

Forray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de primăvară

în stofe, mătăsuri, delainuri, zeyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate înșira.

Cea mai bogată magazie în articlii pentru sfintele biserici și preoți

Ciorapi împlețiți în temniță.

Vînzare de pămînt!

Pe pusta KUTASI

442 holde mici de pămînt arător

al doamnei V. KISS

sunt de vînzare

în bucăți mai mici sau mari.

Pe acest pămînt arător de clasa I-ă sunt deja votate împrumuturi de 900 Coroane după holde mici.

Informațiuni mai de aproape dă singur numai:

Herzog Sándor

Arad, Str. Weitzer János 15.

Th. Schmidt

fabrică de ploiere

Sibiu — Hermannstadt, Reisporgasse No 7.

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai nouă și mai moderne

ploiere-entoutcas

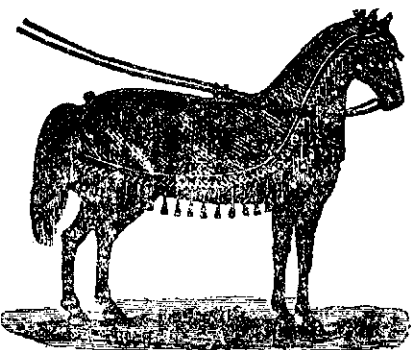
(pt. soare și ploaie)
precum și

ploiere

de calitate excelentă
pentru domni și dame.

Comandele se execută prompt și cu punctualitate

Milan Jorgovits

curelar, șelar și fabricant de geamantane în

Timișoara-Centru

Strada Jerőherczeg-u. 14.

— (Lângă muzicantul Braun). —

(Temesvár - Belváros).

Recomandă în atenția onor. public din localitate și jur, magazinul său bogat asortat în hamuri și tot ce e de lipsă la călărit, apoi geamantane și geante de diferite calități.

Mai departe recomandă băturite, căpestrile și biciurile în cel mai favorabil preț. — Reparările se fac repede și la timpul cerut. — Comandele se execută prompt.

În 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a văpsitorilor auritorilor și instructorilor diplomă. —

Taferner Antal

auritor de biserici și saloane
Versecz, Temesvâr-u. 20.

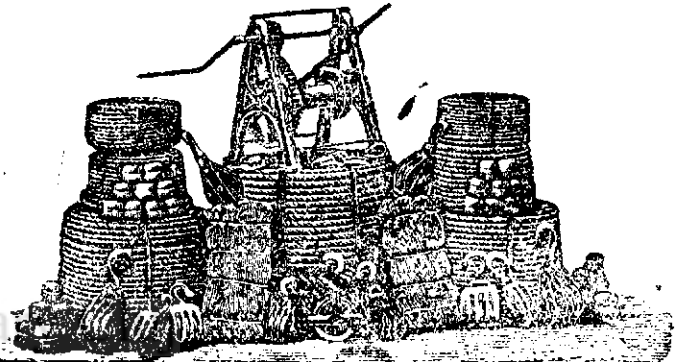
Primește spre executare, conform planului aurire și reparare, iconostase, a tate, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericești apoi pregătirea tuturor lucrărilor de branșa aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor de asemenea și orice icoane bisericești. La dorința pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor în provincie merg pe — — — speșele mele proprii. — — — Execuție promptă. Serviciu conștiințos.

Funăria cea mai mare din Ungaria-sudică — este a lui **Joanovics János**. Tot felul de funii de cânepă, de fir, brăcii, legătoare. Așezare și scurtare de funii de cânepă pentru transmisii. — **Lugoj (Lugos)**. Atelierul: strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Piața Izabella. —

Funării de cânepă, pentru uzinuri și economii:

Funii pentru trăsuri (pentru fân), legătoare de snopi, funii pentru boi, opritoare ștreanguri, namaouri, mreje p. pescari, rețele pentru cai etc.

Torturi pentru țesături, brăuri de cânepă și de jută (pânză), bătaoare de cânepă, pânze (Pack) țesături, saci de cânepă, pânză și jută, pânze impenetrabile, sbiciuri, cerși și codoriști etc. etc. Serviciu prompt

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietri monumentale. —

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptori și măiestrii pletrari.

Atelierul central al magazinului: Cluj—Kolozsvar, Dézsma-u. 21.

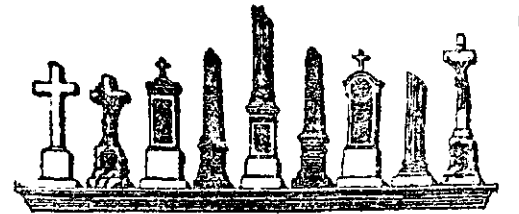
Magazin de pietri monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

Sibiu—Nagyszeben, Fleischergasse 17.

Filiale:

Déva și Nagyvárad.

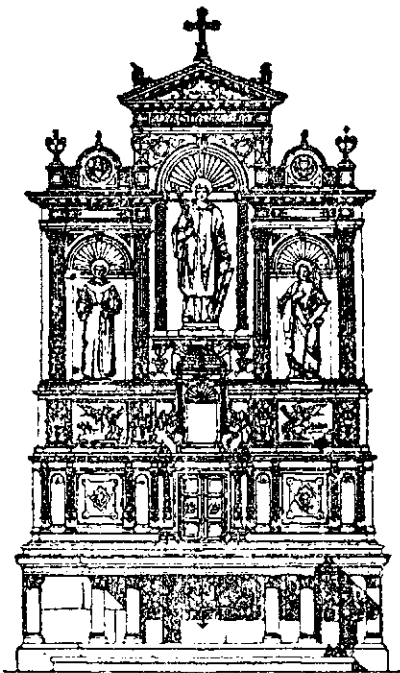

Szeifert János

sculptor,

Arad, Magyar-utca 29.

Pregătește tot felul de lucrări din acest ram, ca iconostase, amvoane, aranjamente pentru biserici și salon, tot felul de sculpturi pentru tâmplari. Reparaturile se efectuează prompt; comandele din provincie se execută grabnic. — Pentru aceasta solicit binevoitorul sprijin al publicului. Cu stimă: Szeifert János.

PRIMA SOCIETATE DE CREDIT FUNCAR
ROMAN DIN BUCUREȘTI.

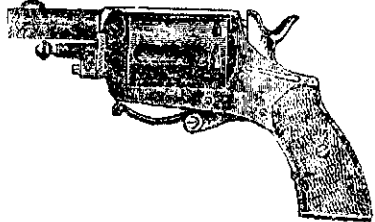
A N U N Ţ .

Se aduce la cunoștința publică, că cu începere de Joi 16 Maiu (8 Iunie) a. c. orele de serviciu vor fi dela 8—1 iar casa va fi deschisă dela 8¹/₂—11¹/₂.

Direcțiunea.

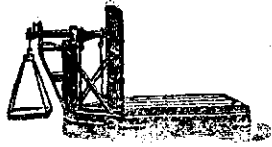
A. SZÁNTÓ

armurar, optician și
fabricant de cumpene
Besztercze, Strada Spitalului

Pregătește totfelul de arme, pistoale, revolve, apoi cumpene deci- și centimale după ultimul sistem de legalizare pelângă prețuri ieftine și execuție plăcută.

Primește deasemenea repararea, pre lângă garanție și prețuri ieftine, a mașinelor de cusut- și de scris, a bicicletelor și cumpenelor.

Țin în depozit totfelul de arme, revolve, cumpene, greutate și a. de permanență.

Fabrica de prăjitoare de cafea și
căminuri brevetate a lăcătarului :: ::

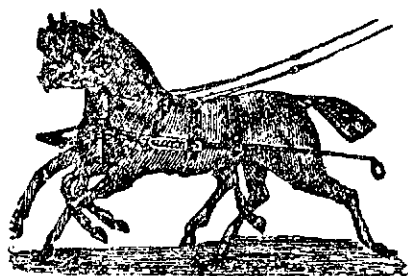
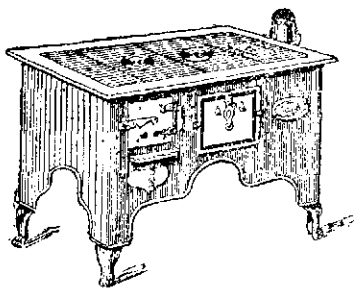
Ifj. Fazakas Ferencz

Szepsziszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea brevetate și căminurile (șparhert) recunoscute de cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat peste 400 bucăți.

Primește și ecsecut pelângă prețuri moderate orice lucrări de strungărie în fier, repararea mașinelor și mecanismelor de fier, a casselor etc. pelângă garanție.

Trimite franco fiecăruia care se referă la ziarul acesta prețurent despre prăjitoarele și căminurile sale brevetate.

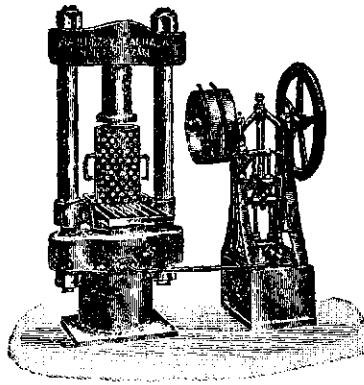
Atelier de curelărie,
șelărie și coferărie:
Orendt G. & Feiri W.
(odinioară Societatea curelărilor)
Sibiu—Nagyszeben,
Heltauerg. Str. Cisnădiei 45.

Magazin bogat în articole pentru căroșat, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate. Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni jamperi de piele fabricație proprie, pentru cav. și militari, cari stau strâns lipite pe picior. — Reparările se execută prompt. Mare depozit de hamuri pentru cai dela sojurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cai și cofere de călătorie. — Comandele se efectuează conștiințios.

Májerszky Barnabás

fabricant de mașini

in Nyiregyháza.

Fabrichează după o experiență bogală ca specialitate

prese de olei mânate cu apă.

Piue de olei, construcție simplă ori complicată. Prăjitori de olei pentru încălzire cu aburi ori foc. Teasc pentru sâmburi de bostan. Mașini pentru perfecționarea oleiului și aranjamentul complet pentru fabricarea oleiului. Unelte de melișat floarea soarelui, ș a.

Exportul până acum în 237 uzine.

Telefon 557.

Telefon 557.

Profesorii și instructorii de muzică primesc favor — convenit. —

Cataloage ilustrate la dorință se trimit gratuit și porto franco. —

Petrof Antal succesor Wonka József

fabrică de plane cesar regale în

Timișoara-Josefin, Str. Szilágyi No 13.

Magazin în Hunyadi-ut No 16.

Liferează:

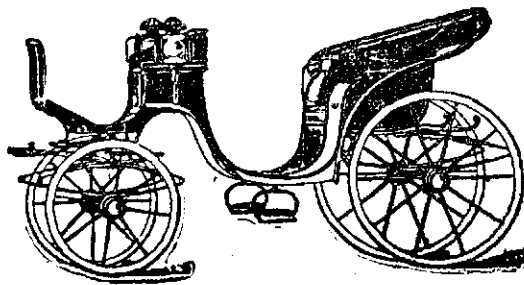
PIANE și PIANINE

efectuate în stilul cel mai modern și execuție promptă.

Urmașul lui Francisc Mirko **ADOLF LOGOFET**

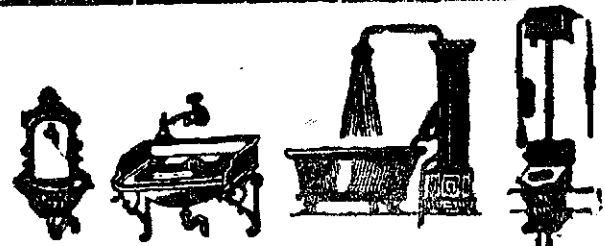
Timișoara-Josefin, Str. Fröbel No 16.

Primește spre efectuare totfelul de lucrări de fabricări de căruțe pelângă serviciu culant și execuție promptă.

Mai departe execută tot-felul de lucrări de șelar, lustritor, faur și rotar etc. pelângă prețurile cele mai ieftine.

Apaducte.

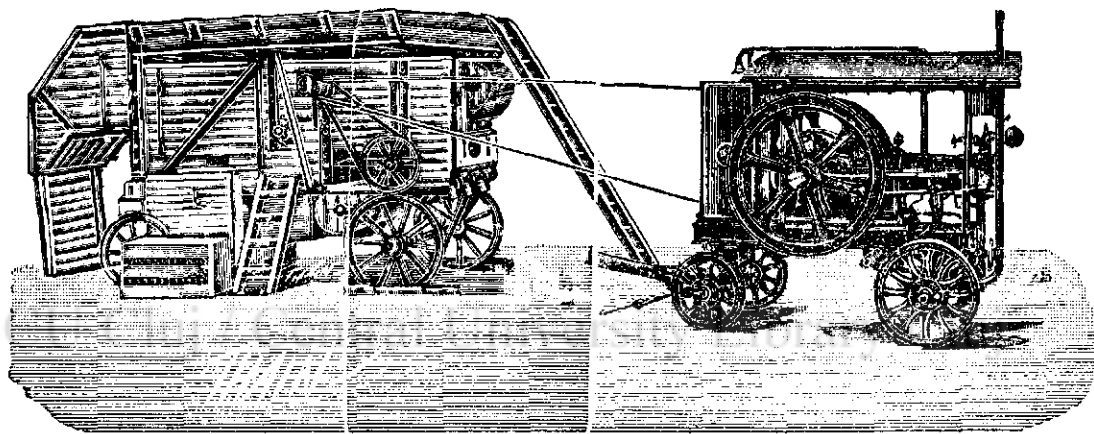

Cei ce doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui **Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.** cunoscut atât în Budapesta cum și întregă țara. Telefon Nr. 779.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casării și școale. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit. Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rindulală a caselor și pentru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noul care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanță de 3 ani. —

Motoarele și Locomobilele

cele mai bune, cu benzin ori cu ulei brut, cu gaz ori cari sug gaz se fabrică în fabrica de motoare engleză „Campbell“ de renume mondial. La expoziția mondială din Bruxelea toți bărbații de specialitate s'au îndreptat pe deplin, că motoarele cele mai durabile de construcția cea mai bună, de manipulare cea mai sigură le fabrică fabrica „**CAMPBELL**“.

Prețuri ieftine. — Muncă ieftină. — Condiții de plată favorabile. —
 Garanță de mai mulți ani. — Pe cumpărătorii noștri îi instruăm fără
 plată cum să manipuleze motoarele. — Nu este nevoie de mașinist
 diplomat, le poate ori-cine manipula.

Singurul reprezentant:

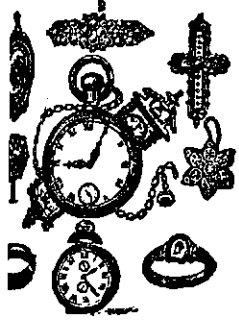
KORÁNYI VIKTOR

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. sz.

TELEFON 64-64

TELEFON 64-64

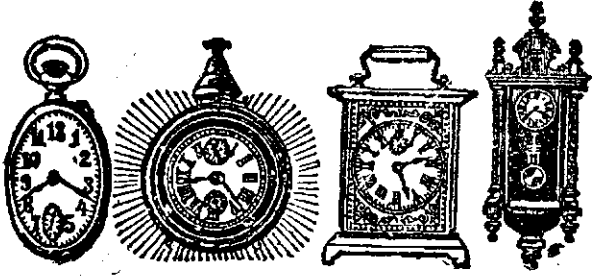
Capital permanent 2 $\frac{1}{2}$ milioane coroane.

Carol G. Sadler ciasornicar
giuva ergiu și optic în
Bestercze, Str. Spitalului 23.
(lângă „Hotelul Sahling“).
Mare magazin de:
ciasornice de buzunar
din aur argint și din nickel.

cloaje de părete, deșteptătoare și cu pendul.

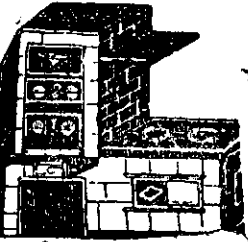
de aur și argint.
de optici și
de melari de
Batenow. —
Arătile a tot-felul
artici în bransa
asta se efectuează
cu simțiozitate și
prețuri moderate.

Frații Weber

Încătuși pentru edificii și constructori de apaducte
Timișoara-Fabric, Str. Távirda 26/a.

Primim orice lucru, ce se ține de bransa aceasta precum și
reparaturile anume: **strângerea în fier a zidurilor**
porți de fier, îngrădiri

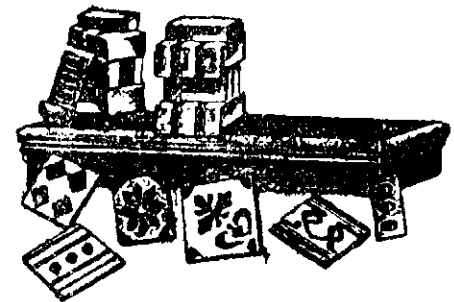

de morminte, cămine perpetue,
vetre de fier (șparherturi) etc. etc.
Luăm spre lucrare construirea de apaducte
precum și telefoane de casă și ridicarea
parafulgerelor, pelângă un preț moderat

Simics József

anteprișă de clădiri și fabrică
de ciment monumente și beton

Lugoș, Str. Buziașului 37. Casa proprie.

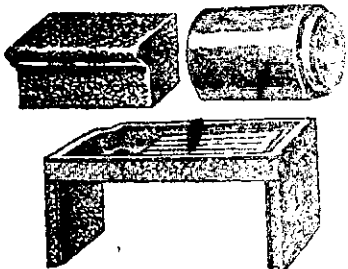

Primește toffelul de
lucrări din acest ram,
poduri de beton,
viaduct, canalizări,
usucarea păreților
umezi, învelișuri de
beton, terase, monu-
mente, pedestale,

trepte, bazinuri, boltituri din beton de fier, cupole
pentru biserici, șghiaburi, păreți sectanți, cerdacuri de
ciment și pregătirea lucrărilor din asfalt.

Are în depozit tot materialul de lipsă pentru
pentru lucrările din acest
ram, ghips, ciment româ-
nesc și de portland, trestie
pentru moloz etc.

Lucrările se fac pelângă
garanție. — Preliminare și
planuri se trimit gratuit.

STEFAN SLADECK IUN. FABRICĂ DE MOBILE VÎRSET

strada
Kudritzer No. 44-46.

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobi-
lele cele mai mo-
derne și luxoase
cu prețuri foarte
moderate.

Mare depozit de plane
excelente, covoare, per-
dele, țesături foarte fine
— și mașini de cusut. —

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu—Nagyszeben—Hermanstadt
Erzsébet. u. No 56 (casa proprie).

== Execută toffelul de icoane artistice. ==
Platinatipie, icoane simple, mici și până la
mărime naturală. **Picturi renumite în**
oleu în toată mărimea, după orice fotografie mică.
Fotografierea copiilor executată
modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că
atelierul acesta în privința mărimei este primul. ==
Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate
fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate.

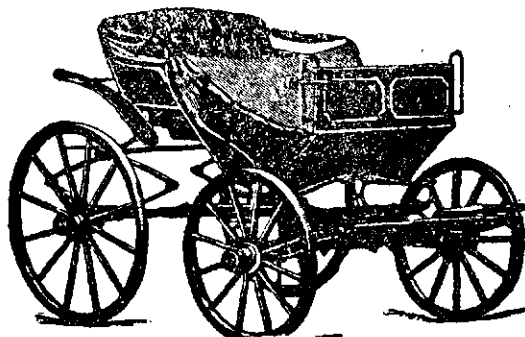
Cu deslușiri servesc.

MAJOROS JÓZSEF

fabricant de trăsuri

Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent
de trăsuri noi și
— prefăcute. —

Reparaturi și ori-ce
lucrări din ramul
acesta se efectuează
repede și prompt.

Lucru bun, serviciu
solid și conștientos

Specialitățile cosmetice ale lui Dr. Odor Béla, farmacist

se află în farmacia »Steaua de aur«

Aiud — Nagyenyed, Fötér, (cott. Alba inferioară).

Cremă de Aiud pentru folos de noapte. Mijloc ireproșabil pentru albirea și moierea pielii; nu conține nici un ingredient dăunător de mercuriu. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Cremă de Aiud pentru folos — peste zi; deosemena moaie pelea, nu-i unșuroasă și păstrează foarte bine pudra. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Lichid pentru moierea și albirea mânilor dă pielii un alb de culoarea marmorului. O sticlă 1 cor. 10 fil.

Săpun din cremă de Aiud cu miros admirabil cu 1 cor. 20 fil.

Pudră de Aiud în trei culori. O cutie 1 cor. 20 fil.

Petroform pentru spălarea părului oprește căderea părului și formarea mătreței, întărește pielea și ajută la creșterea părului. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Spirit de plante din Ardeal. Făcut din frunzele și rădăcinile buruienilor de țară, dă părului un lustru frumos, și-l face moale. Prețul unei sticle 1 coroană 70 fileri.

Bay-Rum Samphoo pentru cultivarea părului și a pielii. O sticlă 2 cor.

Praf Sampoo pentru spălarea părului și ținerea curată a pielii, mai ales la femei. Un pachet 25 fil. 10 pachete 2 cor.

Hair-Reneiver (lapte pentru regenerarea părului) părul cărunț își recapătă culoarea originală. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Apă aromatică pentru gură și păstrarea și curățirea dinților. O sticlă 70 fileri.

Apa de gură Formosan pentru desinficierea gurei și a dinților. O sticlă 1 coroană 80 fileri.

Praf pentru dinți Hydrosan mijloc de mână întâi pentru albirea dinților și desinficierea gurei. O cutie 1 coroană 20 fileri.

Picături pentru dinți veritabile americane. O sticlă 60 fileri.

Lichid de brad (Espirt de Bois) pentru parfumarea camerilor și desinficierea apartamentelor bolnavilor. O sticlă 1 cor. 30 fil. Tub pentru împănarea...

Telefon 66—82.

FISCHER TESTVÉREK

■ lustritori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■
■ pictură specială pentru geamuri de biserică. ■
BUDAPESTA, VIII., Koszoru-utca No. 27.

Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția conștiințioasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticiuri.

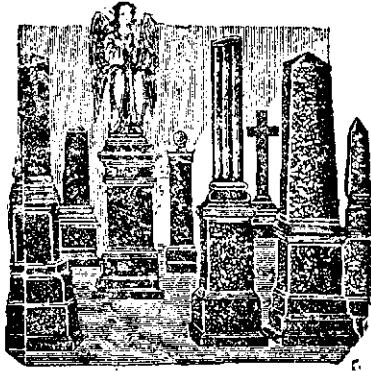
== Mare depozit de sticlă în plăci. ==

Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințiozitate.

Telefon 66—82.

Nagy József, sculptor.

Fabrică cu instalații electrice de ori-ce mobile din marmor, granit, sient și marmor de labrador în **Brașov—Brassó.**

Primește spre efectuare orice lucrări de sculptură, precum și pietrii sepulcrale, monumente, mauzolee din orice fel de piatră. Comandele se execută grabnic și conștiințios.

Pianuri sau Harmoniuri

se cumppără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri

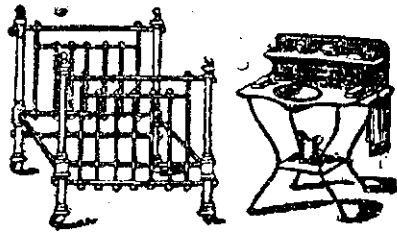
V. Heldenberg, Sibiiu

Str. Cisnădiei 9. (vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman). întemeiat la anul 1867 ca l-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică.

Sortiment bogat de pianuri de închiriat. Plătire în rate după dorință.

Pianuri vechi să primesc ca schimb.

Cataloage pentru mobile de fier și aramă se trimit gratuit și p. franco.

furnisează mai ieftin fabrica lui

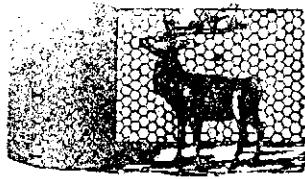
Hoffmann & Hicker

Budăpesta, VII., Holló-utca No 3. Cataloage de împletituri și garduri de sîrmă trimite gratuit

Cel mai ieftin loc de cumpărat

mobiliere p. cafenele, hoteluri și spitale.

Mobile de fer și aramă împletituri și garduri de sîrmă

Fondat în anul 1832.

Telefon No. 688.

BRUCKNER LIPOT

tapețier, decorator și fabrică de mobile în

ARAD,

Andrássy-tér, tér palatul Neumann.
(Lângă cofetăria Matzky).

Recomandă mobilele sale propriu pregătite, solide și de o execuție elegantă. ■

Pentru camere de dormit dela 190 florini.

NEUSCHLOSZ BUTOR

Sufragerie (prinzitor)

dela 140 florini.

Garnituri de salon,

dela 95 florini.

Prețuri de cumpărare :: convenabile ::

Se vind exclusiv MOBILE din lemn tare și vestit **NEUSCHLOSZ.**

Furnisorul asociației căilor ferate ungare.

Atelier de I-u rang.